

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoochn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

بورس فلزات

(تحلیلی از بازار بورس فلزات تهران)

زیر نظر آقای دکتر محمد تلافی نوقانی

مolf: هومن ممتحنی

رشته مهندسی متالورژی صنعتی

دانشگاه بین‌المللی امام خمینی

بهار ۱۳۸۴

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
ج	پیشگفتار.....
۱	۱- مقدمه .....
۳	۲- سابقه .....
۶	۳- اهداف و اثرات .....
۷	۴- اساسنامه .....
۷	۴-۱- کلیات اساسنامه .....
۱۰	۴-۲- عضویت .....
۱۷	۴-۳- مقررات مختلف .....
۱۹	۴-۴- ارکان سازمان .....
۳۱	۵- فلزات قابل معامله در بورس فلزات تهران.....
۳۲	۶- تعاریف و اصطلاحات .....
۴۸	۷- فرایند داد و ستد در بورس فلزات .....
۵۰	۸- تالار معاملات و نظارت .....
۵۴	۹- آئین نامه اجرائی شورای بورس فلزات .....
۵۶	۹-۱- آئین نامه شرایط نمایندگان کارگزاری .....
۵۹	۹-۲- آئین نامه اجرایی هیئت پذیرش بورس فلزات .....
۶۵	۹-۳- آئین نامه هیئت داوری بورس فلزات .....

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoo.cn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

- ۱۰- پیوست‌های قانون تأسیس بورس ۷۰
- ۱۰-۱- انواع تذکرات مجازاتها مربوط به کارگزاران بورس ۷۰
- ۱۰-۲- تخلفات مجازاتها ۷۵
- ۱۰-۳- انواع تعاریف ۸۰
- ۱۱- روند قانونی تأسیس بورس فلزات ۹۴
- ۱۲- نتایج و اهداف آتی ۱۰۰
- ۱۳- ایجاد بورس فلزات پاسخ به یک نگرانی ۱۰۶
- ۱۴- خلاصه ۱۱۱
- ۱۵- تصاویر ۱۱۲
- ۱۶- مراجع ۱۱۳

۱- پیشگفتار

در طی ۴ سالی که در دوره کارشناسی مشغول به تحصیل بودم، متوجه این نکته شدم که دانشجویان رشته متالورژی صنعتی در طی این دوره (کارشناسی) صرفاً مشغول به مطالعه در زمینه تخصصی خود هستند و از پرداختن به اصول اقتصادی که یکی از مهمترین ملزومات رشته‌های فنی و مهندسی می‌باشد غافلند. بنابراین تصمیم گرفتم که پایان نامه کارشناسی خود را در مورد نقطه تلاقی علم فلزات و علم اقتصاد یعنی بورس فلزات انتخاب کنم.

پس از این انتخاب و در زمان جمع آوری مطالب متوجه کمبود شدید مراجع و اطلاع رسانی بسیار محدود و ضعیف در این زمینه شدم نکته‌ای که آقای شهبازی مدیر اطلاع رسانی و روابط عمومی سازمان کارگزاران بورس فلزات تهران، آن را به گردن جوان بودن این بورس انداختند.

این پروژه مجموعاً ۶ ماه به طول انجامید. در این راستا بیشترین مطالب جمع آوری شده از طریق سایتهای مختلف اینترنتی بود. مجموعاً ۱۱ دفعه به بورس تهران مراجعه و با آقایان نعمت ا... شهبازی و آقای ناصر و همکاران ایشان ملاقاتهای متفاوت انجام شد.

در پایان لازم می‌دانم از دکتر محمد تلافی نوغانی، استاد راهنما بجهت زحمات فراوان و راهنماییهای ارزشمندشان، آقای جلال فتوحی اردکانی، قائم مقام روزنامه اقتصادی آسیا بجهت همکاریهای بیدریغشان و آقای ناصر تشکر کنم.

۱- مقدمه

در سالهای گذشته، فقدان بورس فلزات در ایران موجبات بروز مشکلات عدیده در معاملات انجام یافته در این بخش و در نتیجه بی ثباتی و ناپایداری بازار مربوطه را فراهم آورده بود که مهمترین مشکلات را می توان به صورت زیر خلاصه نمود:

۱- نوسانات کاذب و مخمل بازار فلزات ناشی از ارتباط نامشخص و نامناسب میان عرضه

و تقاضا

۲- فقدان یک سیستم اجرایی و ناظر بر حسن انجام تعهدات طرفین معامله، بخصوص تعهدات مربوط به فروشندگان که عمدتاً واحدهای تولیدی می باشند.

۳- نبود یک نظام قیمت گذاری شفاف بر پایه تعادل میان عرضه و تقاضا و نیاز بازار

۴- فقدان یک سیستم جمع آوری، پردازش و تحلیل اطلاعات و آمار تولید، واردات و صادرات و مصرف در جهت اطلاع رسانی به بازار و تصمیم گیری مطلوب

۵- عدم هماهنگی میان بخشهای تولیدی و بازرگانی در قسمت واردات و بازار مصرف

۶- عدم امکان مدیریت ریسک و محافظت از نوسانات آتی قیمت فلزات

ارتباط تنگاتنگ میان عرضه و تقاضا و تأثیر بسزای آن بر اقتصاد تولید و مصرف،

اهمیت و لزوم تشکیل یک نظام قانونمند و حاکم بر این ارتباط را مشخص ساخته است.

این نظام قانونمند با تعریف و ایجاد شرایط حسن ارتباط میان فروشندگان بعنوان عامل

عرضه و خریدار بعنوان عامل تقاضا و نظارت مستقیم بر آن، از طریق مکانیزمهای قانونی

و اجرائی مناسب و نیز با ایجاد یک سیستم اطلاع رسانی، پردازش و تحلیل اطلاعات

**جهت خرید فایل word به سایت www.kandoo.cn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید**

بازار در جهت آگاه سازی فروشنده و خریدار از پیشینه و آینده معاملات مختلف، باعث
به حداقل رسانیدن نوسانات کاذب و مخل بازاری می گردد. حسن انجام تعهدات طرفین
معامله و در نتیجه حفظ منافع فروشنده و خریدار در کلان باعث سلامت سیستم تولید،
توزیع، اقتصاد تولید، بازرگانی و مصرف خواهد شد.

۲- سابقه

طی چند دهه گذشته، در جهان بورسهای مختلف کالا و فلزات با هدف دستیابی به این نظام قانونمند تأسیس شده و پس از طی دوران تجربه و تکمیل ساختار اجرائی خود، بطور موفق مشغول به کار میباشند

از جمله بورسهای فلز و کالای فعال در جهان می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱- بورس فلزات لندن - انگلستان.

۲- بورس کالای شیکاگو - آمریکا

۳- بورس کالای نیویورک - آمریکا.

۴- بورس کالای امریکای مرکزی - آمریکا.

۵- بورس کالای پکن - چین.

۶- بورس کالای بوداپست - مجارستان.

۷- بورس فلزات هند - هندوستان.

۸- بورس فلزات کلیولند - آمریکا.

مهمترین این بورسها بورس فلزات لندن و بورس کالای شیکاگو می باشند که مطالعه و بررسی ساختار آنها، بیانگر سیر تکاملی موفق در تعریف و ایجاد اجزای تشکیل دهنده این بازارها در قسمتهای مختلف سیاستگذاری و نظارت، مالکیت، مدیریت، اجرا و ابزارهای معاملاتی می باشد.

تاسیس بورس فلزات در یک دهه گذشته با توجه به اهمیت فلزات در اقتصاد ایران مطرح بوده است و هرازچندگاهی از سوی شخصیت‌های مختلف در محافل اقتصادی مطرح و پس از مدتی به فراموشی سپرده می شد.

در قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی کشور در ماده ۹۴ و ۹۵ آن بر توسعه بازار سرمایه ایران و از جمله تاسیس بورس کالا در کشور تاکید شد.

با توجه به اینکه یکی از مهمترین کالاها در اقتصاد ایران فلزات هستند، با پی گیریهای دولت و مجلس در قانون سال ۱۳۷۹ در بند "ی" تبصره ۳۵ این قانون، وزارت معادن و

فلزات مکلف شد تا در راستای اجرای قانون برنامه پنج ساله سوم توسعه نسبت به تاسیس بورس فلزات اقدام کند تا کالاهای فلزی در بورس عرضه شود.

از این زمان تلاشهای وزارت معادن و فلزات و پس از آن وزارت صنایع و معادن با همکاری شورای عالی بورس برای راه اندازی بورس فلزات آغاز شد.

به دلیل نبود متولی ابهاماتی در مورد راه اندازی بورس فلزات وجود داشت که در پایان آبان ماه سال ۱۳۸۱ براساس آزمون کتبی صلاحیت ۱۱ کارگزار به عنوان موسسین بورس

فلزات تهران توسط شورای بورس تایید شد.

به دنبال انتخاب کارگزاران روند راه اندازی بورس از شتاب بیشتری برخوردار شد که پس از مطالعات گسترده کارشناسی توسط صاحب نظران بازار سرمایه و فلزات، پیش

نویس اساسنامه بورس فلزات تهران آماده و با تایید کارگزاران برای تصویب به شورای بورس تقدیم شد که در پایان سال ۱۳۸۱ تصویب و برای اجرا ابلاغ شد.

این کارگزاران در اولین اقدام با برگزاری نشست های کارشناسی، اساسنامه و آیین نامه های اجرایی بورس را تهیه و به تأیید شورای بورس رساندند. پس از ثبت سازمان کارگزاران بورس فلزات تهران در اداره ثبت شرکتها، در اولین جلسه مجمع عمومی آن که با حضور یازده کارگزار مؤسس برگزار شد، هفت نفر از کارگزاران به عنوان اعضای هیئت مدیره انتخاب شدند و آنها نیز طبق اساسنامه، رئیس و نایب رئیس هیأت مدیره و دبیرکل بورس را انتخاب کردند.

پس از تجهیز ساختمان اختصاص داده شده به بورس و تهیه نرم افزار معاملاتی توسط یک گروه از کارشناسان داخلی و آموزش کارگزاران، در تاریخ سوم شهریور ماه ۱۳۸۲ معاملات در بورس به صورت مقدماتی و آزمایشی آغاز گردید و سرانجام در تاریخ ۸۲/۶/۲۵ با حضور آقایان جهانگیری وزیر صنایع و معادن، مظاهری وزیر امور اقتصادی و دارایی، شریعتمداری وزیر بازرگانی و دکتر شیبانی رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و جمع کثیری از معاونین وزارتخانه های مذکور، مدیران ارشد واحدهای تولیدی فولاد، مس و آلومینیوم و فعالان این بازار، بورس فلزات تهران به طور رسمی آغاز به کار نمود و این حرکت تاریخی و مهم در جهت بهبود بازار سرمایه در کشور و رشد و توسعه اقتصاد ملی به منتهی ظهور رسید

۳- اهداف و اثرات بورس در بازار فلزات

از مهمترین اهداف و اثرات راه اندازی بورس فلزات میتوان به موارد ذیل اشاره نمود:

- ۱) ایجاد بازاری متشکل و سازمان یافته جهت تسهیل دادوستد نقدی و آتی فلزات.
- ۲) سامان دهی بازار فلزات از طریق مکانیزم اجرائی ناظر بر تعهدات و منافع طرفین معامله.
- ۳) کشف قیمت کالاهای فلزی براساس تعامل و تقابل عرضه و تقاضا و نیاز بازار.
- ۴) کاهش نوسانات محل بازار و امکان انتقال ریسک در بازار فلزات.
- ۵) امکان انجام معاملات نقدی و آتی با استفاده از ابزارهای مناسب در بازار فلزات.
- ۶) فراهم سازی تسهیلات مالی برای خرید و فروش.
- ۷) تحلیل آماری وضعیت بازار و ارائه خدمات مشاوره در پیش بینی نوسانات بازار فلزات بمنظور کمک به طرفین معاملات در برنامه ریزی و انجام بموقع تعهداتشان.

۴- اساسنامه بورس فلزات تهران

۱-۴ کلیات

ماده ۱: تاسیس بورس

بر اساس "قانون استفساریه ماده ۹۵ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹ و بند (ط) تبصره ۳۵ قانون بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور، مصوب ۱۳۸۰/۹/۷ مجلس شورای اسلامی" و "قانون تأسیس بورس اوراق بهادار مصوب سال ۱۳۴۵" سازمانی به نام سازمان کارگزاران بورس فلزات تهران که در این اساسنامه "سازمان" نامیده می شود، تأسیس و طبق مقررات این اساسنامه اداره می شود.

ماده ۲: نوع و مدت سازمان

سازمان موسسه اسی است غیر دولتی، غیر تجاری و غیرانتفاعی که دارای شخصیت حقوقی مستقل است و برای مدت نامحدود تأسیس می گردد.

ماده ۳: تابعیت و مرکز سازمان

تابعیت سازمان ایرانی و مرکز اصلی آن تهران است. سازمان می تواند به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب شورای بورس در داخل و یا خارج از کشور نمایندگی دائر و یا منحل نماید.

ماده ۴: موضوع فعالیت سازمان

موضوع فعالیت سازمان عبارت است از:

الف) ایجاد بازار متشکل و سازمان یافته اولیه و ثانویه، برای تسهیل خرید و فروش ابزارهای مالی معاملات آتی، آتی و اختیار معاملات فلزات.

ب) سامان دهی بازار فلزات و توسعه آن.

ج) اطلاع رسانی و تحلیل آماری بازار فلزات.

د) تنظیم و اعلام فهرست نرخ فلزات بر اساس آیین نامه مربوطه.

ه) مراقبت در حسن جریان امور و روابط بین کارگزاران و مشتریان.

و) تنظیم روابط کارگزاران با یکدیگر و تسهیل مبادله اطلاعات بین آنان، با

توجه به لزوم حفظ اسرار مشتریان.

ز) نظارت بر میزان حق العمل دریافتی کارگزاران از مشتریان در ازای خدماتی

که برای آنان انجام می دهند، و توصیه های لازم در مورد روشهای ارزشیابی و محاسبه

حق العمل مزبور و تجدید نظر در میزان آن.

ح) نظارت بر قیمت گذاری اولیه ابزارهای مالی ارائه شده در بورس.

ط) همکاری با سایر بورس های ایران و کشورهای دیگر و کسب اطلاعات و فراهم آوردن تسهیلاتی که برای اعضای سازمان یا مشتریان آنان مفید است و قرار دادن آن اطلاعات و تسهیلات در دسترس اعضاء سازمان و مشتریان آنان.

ی) تحقیق درباره هرگونه بی نظمی یا اختلاف بین کارگزاران با یکدیگر یا با مشتریان که مربوط به معامله های بورس یا فعالیت کارگزاران باشد و اقدام و اخذ تصمیم درباره بی نظمی یا اختلاف مزبور، طبق مقررات قانونی و آئین نامه های مربوط.

ک) دریافت تسهیلات برای اجرای مقاصد سازمان در چارچوب برنامه و بودجه مصوب.

ل) تحصیل هرگونه دارایی منقول، غیر منقول، حقوق، امتیاز و مبادرت به هر نوع معامله از قبیل خرید، فروش، اجاره، تهاتر، ترهین، صلح، که برای نیل به موضوع فعالیت سازمان، در چارچوب مقررات مربوط لازم باشد.

م) سرمایه گذاری، معامله و استفاده از قسمتی از وجوه سازمان که مورد نیاز فوری نباشد، به ترتیبی که از طرف هیأت مدیره سازمان تعیین می گردد.

ن) هرگونه اقدام دیگری که به تشخیص هیأت مدیره برای رسیدن به مقاصد و موضوع اساسنامه لازم یا مفید باشد.

ماده ۵ : ارکان سازمان

ارکان سازمان عبارت است از:

الف) مجمع عمومی.

ب) هیأت مدیره.

ج) دبیر کل.

د) هیأت نظارت.

۲-۴ عضویت

ماده ۶ : اعضاء سازمان

اعضای سازمان عبارتند از موسسه های مالی ایرانی که صلاحیتشان مورد تأیید

شورای بورس فلزات و بانک مرکزی قرار گرفته باشد. این موسسه ها، وظایفی را که از

حیث کارگزاری به عهده خواهند داشت به وسیله نمایندگان خود انجام می دهند.

مشخصات و شرایط موسسات و نمایندگان آنها مطابق آئین نامه ای خواهد بود

که به تصویب شورای بورس فلزات خواهد رسید

ماده ۷: نحوه پذیرش کارگزاران و نمایندگان آنها

۷-۱- تقاضای عضویت:

۷-۱-۱- پس از اعلام نیاز هیئت مدیره و تایید شورای بورس فلزات و یا
راسا به تصمیم شورای بورس، هر شخص داوطلب کارگزاری بورس فلزات، تقاضای
خود را کتبا طبق نمونه‌های تعیین شده، همراه با مدارک مورد نیاز که توسط هیأت مدیره
تعیین می‌شود، به عنوان دبیرکل سازمان کارگزاران بورس فلزات ارسال می‌کند.

۷-۱-۲- هیأت مدیره بورس فلزات برای رسیدگی به تقاضای داوطلبان

تاریخی را معین می‌کند. حداقل چهارده روز کاری پیش از آن تاریخ، دبیرکل سازمان طی
اطلاعیه‌ای نام و نشانی متقاضیان را به نحو مقتضی به اطلاع اعضاء سازمان می‌رساند.

۷-۱-۳- پس از انقضای چهارده روز کاری از تاریخ انتشار اطلاعیه، تقاضای

اطلاعات و مدارک مربوط به آن و هرگونه اطلاعات دیگری که در این باره رسیده باشد،
در جلسه‌ای که تاریخ آن قبلاً تعیین شده است توسط هیأت مدیره مورد رسیدگی
قرار می‌گیرد.

۷-۱-۴- رسیدگی به درخواست متقاضیان کارگزاری با رعایت شرایط مقرر در

آئین نامه های مربوطه و تقاضای نمایندگان کارگزاران با رعایت شرایط مندرج در بند ۵-

۷-۱ صورت می‌گیرد. رد یا قبول درخواستها با در نظر گرفتن نتیجه آزمون نظری و

حرفه ای نمایندگان کارگزاران انجام خواهد شد و آزمون نظری و حرفه ای بر اساس

آئین نامه ای که به تصویب شورای بورس فلزات میرسد انجام می‌گردد.

۱-۷-۵- شرایط لازم برای اعضای هیات مدیره موسسه متقاضی کارگزاری در

بورس فلزات بشرح ذیل می باشد:

الف) تابعیت ایران.

ب) نداشتن پیشینه محکومیت کیفری موثر.

ج) داشتن حسن شهرت و سابقه مدیریت.

د) داشتن دست کم ۲۵ سال تمام.

ه) اجازه هیئت مدیره بورس .

علاوه بر شرایط بالا، مدیرعامل موسسه میباید حائز شرایط زیر باشد.

و) پذیرفته شدن در امتحان نظری و حرفه‌ای، طبق آیین نامه امتحانات بورس

فلزات.

ز) داشتن دست کم مدت سه سال سابقه کارآموزی نزد یک یا چند کارگزار.

شرایط سایر نمایندگان موسسه که مجوز کار و انجام معامله در بورس را دارند، بر طبق

آئین نامه جداگانه ای تعیین میشود که به تصویب شورای بورس خواهد رسید.

تبصره - شورای بورس فلزات میتواند اجرای بند (ه) را تا تعیین هیات مدیره و

همچنین اجرای بند (ز) فوق را حداکثر تا سه سال از تاریخ تشکیل بورس فلزات و نیز

اجرای مقررات ماده ۱۵ قانون تاسیس بورس اوراق بهادار را برای مدت ۵ سال از تاریخ

تشکیل بورس فلزات به تعویق اندازد.

۶-۱-۷- اعضای هیأت مدیره بورس، بر اساس الویت های تعیین شده و سقف اعلام شده توسط شورای بورس از بین حائزین شرایط، کارگزاران را انتخاب میکند. الویت های یاد شده بر طبق آیین نامه ای تعیین میشود که به تصویب شورای بورس میرسد.

۷-۱-۷- تصمیمات هیئت مدیره در مورد قبول یا رد تقاضای کارگزاری توسط دبیرکل سازمان به متقاضیان ابلاغ خواهد شد و در صورت رد تقاضای عضویت، تقاضاکننده می تواند ظرف یک ماه اعتراض خود را به شورای بورس فلزات اعلام کند. رأی شورای بورس قطعی است. متقاضی نمی تواند پیش از دوازده ماه تمام از تاریخ رد قطعی تقاضای عضویت در شورای بورس، دوباره تقاضای کارگزاری در بورس فلزات را مطرح نماید.

۷-۲- هر داوطلبی که تقاضای او پذیرفته شود، ظرف مدت حداکثر دوازده ماه بایستی نسبت به فعال نمودن محل کار خود اقدام نموده و نشانی محل کار خود را به دبیرکل سازمان تسلیم کند. تمام آگهی ها، یادداشتهای کارگزاران و دیگر اوراق و مدارک و مکاتبات، به نشانی مزبور ارسال می شود. نام و نشانی کارگزاران را سازمان بورس نگهداری میکند و در دسترس عموم قرار نمیگیرد. عدم فعال کردن موسسه ظرف مدت یاد شده باعث ابطال مجوز کارگزاری خواهد شد.

۷-۳- هر متقاضی که عضویت او به تصویب هیأت مدیره رسیده است، باید ظرف ۱۴ روز کاری از تاریخ اعلام پذیرفته شدن مبلغ حق عضویت را تماماً پرداخت

نماید. در صورت انصراف و یا ابطال مجوز و یا به هر دلیلی وجوهی که به عنوان حق عضویت دریافت میشود، قابل استرداد نیست.

۴-۷- هر موسسه کارگزاری برای انجام معاملات از طریق کامپیوتر یا تابلو و یا تالار بورس فقط مجاز است از وجود نمایندگان استفاده کند که شرایط نماینده رتبه ۱ یا نماینده رتبه ۲ را که طی آیین نامه مربوطه تعیین شده است احراز کرده باشند.

۵-۷- هرگاه موسسه ای تصمیم به خروج از عضویت در سازمان بگیرد باید مراتب را کتبا به دبیر کل سازمان اطلاع دهد دبیر کل موظف است موضوع خارج شدن موسسه را بلافاصله در بورس فلزات ابلاغ و مراتب را کتبا به اطلاع همه اعضای سازمان برساند از تاریخ این اعلان فعالیت کارگزاری عضو متوقف خواهد شد.

ماده ۸: حق عضویت

۱-۸- میزان حق عضویت اعضا، توسط هیأت مدیره تعیین می شود.

۲-۸- به عضوی که از پرداخت حق عضویت در موعد مقرر خودداری کند، یک ماه مهلت داده می شود. اگر ظرف مدت مزبور، حق عضویت خود را نپردازد، نام او در لوح آگهی های تالار بورس فلزات اعلام خواهد شد و هیأت مدیره مجاز است طبق آیین نامه مربوطه در مورد وی تصمیم گیری نماید.

ماده ۹: تخلفات کارگزاری

۹-۱- رسیدگی به تخلفات اعضاء توسط هیأت مدیره و بر اساس آیین نامه

های مربوطه که به تصویب شورای بورس فلزات رسیده است صورت خواهد گرفت.

۹-۲- هیأت مدیره می تواند با عضو متخلفی که رعایت قوانین بورس فلزات،

مقررات آیین نامه ها، مواد اساسنامه یا مقررات دیگر را ننماید یا از اجرای تصمیمهای

هیأت مدیره سرباز زند یا به تشخیص هیأت مدیره، رفتاری بر خلاف شئون حرفه ای

خود داشته باشد یا عملی بر خلاف مصالح و منافع بورس فلزات یا اعضای سازمان انجام

دهد، مطابق آیین نامه رسیدگی به تخلفات، برخورد نماید.

۹-۳- تصمیم در مورد عضو متخلف، باید با اکثریت آرای دست کم دو سوم

اعضای حاضر هیأت مدیره در جلسه رسمی که بدین منظور تشکیل می گردد، با رأی

مخفی، به تصویب برسد.

۹-۴- در صورت صدور رای مبنی بر مجازات عضو، رئیس هیأت مدیره باید

بی درنگ مراتب را کتبا به اطلاع رئیس شورای بورس برساند و علل و موجبات مجازات

وضع شده را نیز در آن قید نماید.

۹-۵- دبیرکل سازمان، تصمیم هیأت مدیره مبنی بر مجازات عضو را کتبا به

وی اطلاع می دهد. عضو متخلف، حق دارد ظرف سه روز از تاریخ ابلاغ واقعی، از

شورای بورس تقاضای تجدید نظر نماید.

در صورتی که از شورا، تقاضای تجدید نظر نشده باشد، پس از پنج روز از تاریخ انقضای مهلت سه روزه تجدید نظر، دبیرکل سازمان، تصمیم هیأت مدیره را روی لوح آگهیها اعلام می نماید. اگر عضو متخلف، تقاضای تجدید نظر کرده باشد، اعلام تصمیم در این مورد موکول به ابلاغ نظر نهائی شورا به دبیرکل سازمان است.

ماده ۱۰: مشارکت کارگزاران

۱۰-۱- هیچ یک از کارگزاران نمی توانند بدون جلب رضایت قبلی و کتبی

هیأت مدیره، با کارگزار یا کارگزاران دیگر در انجام معامله‌ها شریک شوند.

۱۰-۲- کارگزارانی که با یکدیگر شریک شوند، در مورد تمام بدهیها و

تعهدهای ناشی از معامله‌های بورس فلزات که در طول مدت مشارک انجام داده‌اند، مسئولیت تضامنی دارند و مراجعه به یکی از آنان، مانع مراجعه به دیگری نخواهد بود.

۱۰-۳- هیچ کارگزاری نمی تواند با شخص دیگری که عضو سازمان نیست، در

عملیات کارگزاری بورس فلزات مشارکت نمایند.

۳-۴ - مقررات مختلف

ماده ۱۵ : پروانه کارگزاری

۱-۱۵- مبادرت به کارگزاری بورس فلزات، منوط به صدور پروانه کارگزاری است، که پس از انجام کلیه تشریفات و مطابق مقررات آیین نامه های مربوطه و تصویب شورای بورس، از سوی هیأت مدیره، به نام متقاضی پذیرفته شده صادر می گردد.

۲-۱۵- هیأت مدیره بورس، در صورتی پروانه کارگزاری صادر خواهد کرد که متقاضی، تضمین مقرر در ماده ۱۳ قانون بورس را نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران سپرده و حق عضویت موضوع ماده (۷) این اساسنامه را پرداخت کرده باشد.

۳-۱۵- در صورتی که عضوی اخراج گردد یا تعهدات خود را نسبت به اعضای دیگر یا سازمان انجام ندهد، هیأت مدیره می تواند تضمین مقرر در ماده ۱۳ قانون بورس را مطالبه نماید و دستور دهد که این تضمین یا وجوهی که از بابت آنها عاید شده، صرف پرداخت دیون و تعهدات آن عضو به اعضای دیگر یا به سازمان شود و مازاد آن به خود او تأدیه گردد.

ماده ۱۶ : امور مالی

۱-۱۶- سال مالی سازمان از اول فروردین ماه هر سال تا پایان اسفند ماه همان سال (سال خورشیدی) است. در مورد سال اول، شروع سال مالی، تاریخ تشکیل سازمان می باشد.

۱۶-۲- هیأت مدیره بورس موظف است، در پایان هر سال مالی صورتهای مالی عملکرد سازمان را بر اساس استانداردهای متداول حسابداری تهیه و حداقل سه ماه پیش از تشکیل مجمع عمومی عادی، در اختیار حسابرس قرار داده، تا پس از رسیدگی همراه با گزارش حسابرس، به مجمع عمومی تقدیم گردد.

۱۶-۳- هر یک از اعضا، از چهارده روز پیش از برگزاری مجمع عمومی عادی سالانه، می تواند با مراجعه به سازمان تصویر صورتهای مالی را دریافت دارد.

۱۶-۴- تصویب صورتهای مالی از سوی مجمع عمومی، به منزله اعطای مفاصا حساب به هیأت مدیره می باشد.

ماده ۱۷ : انحلال سازمان

در صورت انحلال سازمان، مازاد داراییها، پس از تسویه کامل بدهیها، به دولت تعلق می گیرد.

ماده ۱۸ : تغییر مواد اساسنامه

تغییر در مواد این اساسنامه به پیشنهاد مجمع عمومی فوق العاده و با تصویب شورای بورس، مجاز خواهد بود.

۴-۴ - ارکان سازمان

ماده ۱۱: مجمع عمومی

۱۱-۱- مجمع عمومی با حضور اعضای سازمان و یا نمایندگان آنها تشکیل می شود و شامل مجمع عمومی عادی و فوق العاده است.

۱۱-۲- مجمع عمومی عادی سالانه و مجمع عمومی فوق العاده، به دعوت رئیس هیأت مدیره بورس، یا در غیاب او، به دعوت نایب رئیس، در محل و تاریخ معین شده از طرف هیأت مدیره بورس تشکیل می گردد. چهارده روز پیش از تاریخ گشایش این مجامع، دبیرکل سازمان، آگهی آن را با ذکر تاریخ، ساعت، محل و دستور جلسه، به نحو مقتضی به اطلاع کارگزاران می رساند.

۱۱-۳- مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده، ممکن است در هر موقع، به دعوت رئیس هیأت مدیره بورس، یا در غیاب او، به دعوت نایب رئیس، یا در صورت تقاضای کتبی یک سوم اعضای سازمان و ظرف مدت چهارده روز پس از تسلیم این تقاضا، به دعوت دبیرکل سازمان، تشکیل گردد. آگهی تشکیل این مجمع که متضمن تاریخ، ساعت، محل و دستور جلسه است، دست کم سه روز تمام پیش از تاریخ تشکیل، توسط دبیرکل سازمان به نحو مقتضی به اطلاع کارگزاران می رسد.

۱۱-۴- در مجمع عمومی، اخذ رأی در مورد هر پیشنهاد، به طور مخفی یا علنی، به تشخیص رئیس مجمع، انجام می گیرد. خلاصه مذاکرات و نتیجه تصمیمات

مجمع عمومی در دفتر خلاصه مذاکرات ثبت می شود و پس از امضای رئیس مجمع، معتبر خواهد بود.

۱۱-۵- برای شرکت در مجمع عمومی، از همه اعضا باستثناء اعضا معلق دعوت به عمل می آید.

۱۱-۶- اعضای سازمان می توانند شخصا یا به وسیله نماینده خود، که باید از بین اعضای سازمان انتخاب نمایند، در مجمع عمومی شرکت کنند و رأی بدهند. هیچ یک از اعضای سازمان نمی تواند بیش از یک نمایندگی را قبول نماید. نمایندگی به وسیله وکالتنامه کتبی احراز می گردد.

۱۱-۷- جلسه های مجمع عمومی عادی، وقتی رسمیت خواهد داشت که حداقل نصف به علاوه یک اعضا، اصالتا یا وکالتا، حضور داشته باشند.

اگر در دفعه اول، این حد نصاب حاصل نشد، اعضا مجمع عمومی جدیدی با همان تشریفات، ظرف حداکثر چهارده روز کاری دعوت می گردد. این مجمع رسمی است، ولو اینکه حدنصاب فوق حاصل نشود. تصمیمات مجمع عمومی عادی با اکثریت آرای حاضران در جلسه رسمی، معتبر است.

در صورت تساوی آرا، رأی طرفی قطعیت دارد که رئیس مجمع به آن طرف رأی داده باشد.

۱۱-۸- ریاست جلسه های مجمع عمومی عادی و مجمع عمومی فوق العاده، با رئیس هیأت مدیره بورس، و در غیاب او، با نایب رئیس هیأت خواهد بود.

۹-۱۱- اختیارات مجمع عمومی عادی، بدین قرار است:

الف) استماع گزارش هیأت مدیره، راجع به امور سازمان و گزارش حسابرس راجع به وضع مالی سازمان و ترازنامه و اتخاذ تصمیم نسبت به تصویب یا رد آن. تصویب یا رد ترازنامه و حسابها باید پس از استماع گزارش حسابرس به عمل آید.

ب) انتخاب، عزل یا تجدید انتخاب اعضای هیأت مدیره بورس و حسابرس.

ج) تعیین پاداش و حق حضور اعضای هیأت مدیره بورس و حق الزحمه حسابرس.

د) اعطای اختیارات لازم به هیأت مدیره بورس برای موارد لازم.

ه) اخذ تصمیم راجع به هر پیشنهادی که جزو دستور جلسه بوده و در صلاحیت مجمع عمومی عادی باشد.

۱۰-۱۱- مجمع عمومی فوق العاده صرفاً برای پیشنهاد تغییر مفاد مواد اساسنامه

سازمان به شورای بورس تشکیل می گردد. جلسه های مجمع عمومی فوق العاده، با حضور

حداقل سه چهارم اعضا، اصالتاً یا وکالتاً، رسمیت پیدا می کند. اگر این حد نصاب حاصل

نشود، ممکن است مجمع عمومی جدیدی با همان تشریفات، ظرف حداکثر چهارده روز

کاری دعوت شود، مشروط بر اینکه حداقل یک هفته پیش از تاریخ تشکیل مجمع

جدید، دستور جلسه قبل را دبیرکل سازمان به نحو مقتضی به اطلاع کارگزاران می

رساند.

تصمیمات مجمع عمومی جدید، در صورتی رسمیت دارد که حداقل نصف اعضا، اصالتاً یا وکالتاً، در آن حضور داشته باشند. اگر این حد نصاب حاصل نشد، ممکن است با رعایت تشریفات فوق، مجمع دیگری دعوت نمود. مجمع اخیر، با حضور حداقل یک سوم اعضای سازمان، اصالتاً یا وکالتاً، حق اخذ تصمیم دارد. در هر یک از این مجامع، در صورتی تصمیمات معتبر و قابل اجراست که به تصویب حداقل دو سوم آرای حاضران رسیده باشد.

ماده ۱۲ : هیأت مدیره

۱-۱۲- سازمان توسط هیأت مدیره‌ای مرکب از هفت عضو اصلی که برای مدت دو سال انتخاب می‌شوند، اداره می‌شود. اعضای مزبور در موقع تاسیس سازمان از میان کارگزاران موسس و پس از آن، از میان کارگزارانی که حداقل دو سال مستمراً به کارگزاری اشتغال داشته‌اند، انتخاب خواهند شد.

تبصره - انتخاب هر عضو هیأت مدیره برای بیش از دو دوره متوالی مجاز

نیست.

۲-۱۲- اعضای به عضویت هیأت مدیره بورس انتخاب می‌گردند که دارای دو سال سابقه کارگزاری فعال بوده و چهارده روز پیش از تشکیل مجمع عمومی عادی، داوطلبی خود را برای مدیریت، کتبا به اطلاع دبیرکل سازمان رسانده، و دو نفر از اعضای سازمان، موافقت خود را با آن اعلام نموده باشند. دبیرکل سازمان، صورت اسامی

نامزدشدگان را روی لوح آگهیهای تالار بورس فلزات الصاق می‌نماید. تشریفات مذکور در مورد نخستین اعضای هیأت مدیره، که توسط مجمع عمومی موسسین انتخاب می‌شوند، رعایت نمی‌شود.

۱۲-۳- جلسه‌های هیأت مدیره، حداقل یک بار در هر ماه، در مرکز سازمان تشکیل می‌شود و توسط رئیس، و در غیاب او، به وسیله نایب رئیس، اداره می‌شود. هر عضو سازمان می‌تواند، با اجازه هیأت مدیره، در هر یک از جلسه‌ها یا کمیسیونها بدون داشتن حق رأی حضور یافته، نظرات خود را اعلام دارد، مشروط به اینکه قبلاً این تصمیم خود را به اطلاع دبیرکل سازمان رسانیده باشد.

۱۲-۴- جلسه‌های هیأت مدیره، با دعوت رئیس هیأت مدیره، و در غیاب او، به وسیله نایب رئیس یا به تقاضای دو نفر از اعضای هیأت مدیره، تشکیل می‌شود. خلاصه‌ای از مذاکرات هر جلسه را رئیس جلسه امضا خواهد کرد.

۱۲-۵- حدنصاب لازم برای رسمیت جلسه هیأت مدیره، پنج نفر است و اتخاذ تصمیم با حداقل چهار رأی معتبر خواهد بود، مگر در مواردی که در این اساسنامه، ترتیب دیگری پیش بینی شده باشد.

۱۲-۶- در صورتی که یکی از مدیران سه دفعه متوالی، بدون عذر موجه، از حضور در جلسه‌های هیأت خودداری نماید یا استعفا دهد یا ورشکست گردد یا مهجور اعلام شود و یا به هر علتی از عضویت سازمان خارج گردد یا فوت شود، رئیس هیأت مدیره یا نایب رئیس آن بایستی بلا تصدی بودن محل او را اعلام کند و بلافاصله اقدام

به دعوت مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده جهت انتخاب عضو جایگزین تا پایان دوره تصدی هیأت مدیره نماید.

۱۲-۷- هیأت مدیره می تواند با رعایت قوانین، آیین نامه ها و اساسنامه مربوط به سازمان، هرگونه اقدامی را به نام سازمان به عمل آورد و هر نوع عملیات و معاملات را که مربوط به موضوع سازمان باشد با اختیار تام انجام دهد.

۱۲-۸- اختیارات و وظایف خاص هیأت مدیره، به قرار زیر است:

۱-۱۲-۸- اداره امور سازمان، مراقبت در حسن عملکرد کارگزاران، کارکنان،

اقدام برای نیل به مقاصد و اهداف سازمان، تهیه آیین نامه های داخلی و تسلیم آنها به شورای بورس برای تصویب.

۲-۱۲-۸- رسیدگی به درخواستهای متقاضیان کارگزاری و صدور پروانه

کارگزاری برای اشخاص واجد شرایط.

۳-۱۲-۸- دریافت و تسلیم درخواستهای مربوط به پذیرش فلزات و اوراق اولیه

و مشتقه و تسلیم آنها به هیأت پذیرش.

۴-۱۲-۸- نظارت در آگهی نمودن فلزات و اوراق اولیه و مشتقه پذیرفته شده،

توسط هیأت پذیرش و درج آنها در فهرست رسمی بورس فلزات.

۵-۱۲-۸- رسیدگی به اقدامات و عملیات کارگزاران بورس و بازرسی دفاتر،

عملیات و معاملات آنان در موارد لزوم.

- ۶-۸-۱۲- رسیدگی به شکایتهای رسیده علیه کارگزاران، و در صورت لزوم، اتخاذ تصمیمهای انضباطی درباره آنان در چارچوب آئین نامه مربوطه.
- ۷-۸-۱۲- اخذ جرایم از اعضای متخلف سازمان در موارد تخلف از مقررات داخلی در چارچوب آئین نامه مربوطه.
- ۸-۸-۱۲- اتخاذ تصمیم لازم در مورد کسانی که با عملیات خود موجبات خسارت یا اختلال در معاملات بورس را فراهم آورده و بر خلاف مقاصد و اهداف بورس اقدام نمایند.
- ۹-۸-۱۲- نمایندگی سازمان در برابر اشخاص ثالث، اداره‌ها و موسسه‌های دولتی، موسسه‌های خصوصی، شهرداریها و سایر سازمانها.
- ۱۰-۸-۱۲- نصب و عزل کارکنان سازمان و تعیین مقررات استخدامی و اجرای آن.
- ۱۱-۸-۱۲- تصویب بودجه سازمان.
- ۱۲-۸-۱۲- افتتاح حساب به نام سازمان نزد بانکها و موسسات اعتباری.
- ۱۳-۸-۱۲- دریافت مطالبات سازمان و پرداخت دیون آن، اعم از اصل و سود و دیگر متفرعات.
- ۱۴-۸-۱۲- انتخاب نماینده برای حضور در جلسه‌های رسمی سازمان، طبق ماده ۲۰ قانون بورس.

۱۵-۸-۱۲- تعهد، ظهرنویسی، پذیرش، پرداخت یا واخواست اوراق تجاری

مربوط به عملیات جاری سازمان.

۱۶-۸-۱۲- خرید و فروش و معاوضه اموال منقول و غیر منقول سازمان و عقد

هر نوع قرارداد بدین منظور.

۱۷-۸-۱۲- اجاره محل برای سازمان و واگذاری و فسخ اجاره و تقاضای تعدیل

اجاره بها.

۱۸-۸-۱۲- به امانت گذاشتن اسناد و مدارک و وجوه در صندوقهای موسسه‌های

دولتی یا خصوصی و استرداد آنها.

۱۹-۸-۱۲- تحصیل تسهیلات از بانکها، شرکتها و موسسات برای تامین

هزینه‌های سازمان با شرایط مقتضی.

۲۰-۸-۱۲- اقدام به ایجاد هر نوع ساختمان و تأسیسات مورد نیاز سازمان.

۲۱-۸-۱۲- اقامه هرگونه دعوی حقوقی و کیفری و دفاع یا استرداد و انصراف

از آنها، و انجام صلح و سازش و اعطای مهلت برای پرداخت مطالبات سازمان و دفاع از

کلیه دعاوی علیه سازمان، و ارجاع دعاوی به داوری یا کارشناسی و تعیین داور و

کارشناس و وکیل رسمی با حق توکیل به غیر و جلب شخص ثالث و طرح دعاوی ثالث

و متقابل و تهاتر و درخواست تامین مدعی به، و بطور کلی استفاده از کلیه حقوق

مکتسبه قانونی که در قوانین و مقررات مختلف برای اشخاص حقوقی منظور گردیده

است.

۲۲-۸-۱۲- تشکیل دفاتر نمایندگی و مدیریت تالارهای فرعی و شعب در چارچوب مصوبات شورای بورس فلزات.

۲۳-۸-۱۲- تنظیم گزارشهای مالی سازمان.

۲۴-۸-۱۲- پیشنهاد تغییر و اصلاح اساسنامه به مجمع عمومی فوق العاده برای تسلیم به شورای بورس.

ماده ۱۳ : دبیر کل

۱-۱۳- هیأت مدیره ، یک نفر خارج از اعضای سازمان را به عنوان دبیرکل سازمان برای مدت دو سال انتخاب می نماید که تصدی امور اجرایی هیأت را به عهده خواهد گرفت. تجدید انتخاب دبیرکل سازمان بلامانع است. در صورت تغییر، دبیرکل قبلی تا انتخاب دبیرکل جدید، وظایف او را انجام می دهد.

۲-۱۳- دبیرکل سازمان، تحت نظارت هیأت مدیره انجام وظیفه می نماید و فقط دارای اختیاراتی است که از طرف هیأت مدیره به وی تفویض می شود.

۳-۱۳- دبیرکل سازمان در دوران تصدی خود نمی تواند هیچگونه شرکت یا نفعی در معامله های مربوط به بورس فلزات داشته باشد. همچنین مجاز نیست در هیچ یک از شرکتها و سازمانها و یا بنگاههای اقتصادی و یا تجاری که کالای آنها در بورس فلزات معامله می شود و یا خود در معاملات بورس ذینفع هستند، شاغل بوده و یا بطریقی ذینفع باشد.

۴-۱۳- دبیرکل سازمان، بودجه سالانه سازمان را همراه با پیشنهادها و اظهارنظرهای خود تنظیم می نماید و حداکثر تا پایان بهمن ماه هر سال، برای تصویب، به هیأت مدیره بورس تسلیم می کند.

۵-۱۳- در صورت غیبت موقت دبیرکل سازمان، وظایف او را شخص دیگری که هیأت مدیره تعیین می کند، انجام می دهد.

۶-۱۳- نحوه امضای تمام اسناد، اوراق تعهدآور، چکها، حوالهها، سفتهها و دیگر اوراق بازرگانی را هیأت مدیره تعیین می کند.

۷-۱۳- دبیر کل همکاری لازم با هیأت نظارت را بعمل خواهد آورد.

ماده ۱۴ : هیأت نظارت

۱-۱۴- هیأت نظارت مرکب از یک نفر رئیس و دو نفر عضو دیگر است که برای مدت دو سال توسط شورای بورس تعیین و با حکم رئیس شورای بورس منصوب میشوند. اعضای هیات نظارت به صورت موظف انجام وظیفه مینمایند و تا تعیین جانشین در سمت مذکور باقی خواهند ماند. حقوق و مزایای رئیس و اعضای هیات نظارت توسط شورای بورس تعیین و از محل بودجه دبیرخانه شورای بورس پرداخت میگردد.

وظایف هیات نظارت به شرح زیر است :

الف) رسیدگی به فعالیت و عملیات سازمان بمنظور نظارت بر حسن انجام و صحت معاملات از نظر انطباق با قانون، اساسنامه و آئین نامه های مربوطه.

ب) رسیدگی به اقدامات و عملیات کارگزاران بورس و بازرسی دفاتر و عملیات و معاملات آنها از طریق هیأتمدیره.

ج) انجام سایر وظایف نظارتی که توسط شورای بورس حسب مورد تعیین و ابلاغ میگردد.

تبصره ۱- هیات نظارت میتواند برای انجام وظایف خود از خدمات کارشناسان بخش غیردولتی بصورت موقت استفاده نماید.

تبصره ۲- هیات نظارت دارای دبیرخانه ای است که زیر نظر رئیس هیات نظارت اداره خواهد شد.

تشکیلات دبیرخانه به پیشنهاد هیات نظارت و به تصویب شورای بورس خواهد رسید. اعضای هیات نظارت و دبیرخانه یاد شده در ساختمان اصلی سازمان کارگزاری مستقر خواهند بود و دبیر کل موظف است مکان مناسبی را برای آنان اختصاص دهد، و امکان نظارت آنان بر جزئیات معاملات در حال انجام را فراهم آورد.

تبصره ۳- کلیه هزینه های دبیرخانه هیات نظارت و حق الزحمه حسابرس سازمان از محل بودجه دبیرخانه شورای بورس تأمین و پرداخت میگردد.

تبصره ۴- هیات مدیره، دبیر کل و کارگزاران حسب مورد موظف اند امکانات و تسهیلات لازم را جهت انجام وظایف هیات نظارت فراهم نمایند و کلیه اطلاعات و اسناد و مدارک مورد درخواست را در اختیار آنان و یا نمایندگان شان قرار دهند.

تبصره ۵- هیات نظارت در هیچ مورد در جریان عملیات جاری بورس دخالت نکرده، و انجام هیچ معامله ای را تشویق یا متوقف نمیکند، و صرفاً نتایج یافته های خود را به شورای بورس گزارش میکند. شورای بورس بنا به صلاحدید، این گزارش ها را در اختیار هیات مدیره یا مجمع عمومی سازمان قرار خواهد داد و اقدامات اصلاحی لازم را خواستار خواهد شد.

تبصره ۶- آئین نامه چگونگی انجام وظایف هیات نظارت توسط هیات مذکور تهیه و به تصویب شورای بورس می رسد.

۵- فلزات قابل معامله در بورس فلزات تهران

براساس مصوبه هیات پذیرش در حال حاضر سه فلز فولاد، مس، آلومینیوم در انواع ذیل در این بورس قابل معامله می باشد:

- مس : مفتول mm ۸، اسلب و آلیاژهای مس

۲- آلومینیوم : بیلت ۶، ۷، ۸ و ۱۰ اینچ، آلیاژ A ۴۱۳، آلیاژ ۳/۳۸۰، شمش خالص

P۱۰۰۰، شمش خالص P۵۰، شمش TBar

۳- فولاد : مقاطع تیر آهن، مقاطع میلگرد، ورق، شمش اسلب، شمش بیلت، شمش بلوم

ضمناً محموله های عرضه شده در مورد مس و آلومینیوم باید حداقل ۲۲۰ تن باشد

در مورد معامله کالاهای دیگر در بورس نظیر طلا، سرب، روی، سیمان، و... نیز با توجه به پیگیریها و درخواستهای فعالان بازار این محصولات، مطالعات کارشناسی آغاز شده که در صورت تایید هیات پذیرش، کالاهای دیگری نیز در بورس مورد معامله قرار خواهد گرفت.

۶- تعاریف و اصطلاحات:

ماده ۱: عرضه

عبارت است از اعلام آمادگی برای فروش انواع قراردادهای و ابزارهای مالی قابل معامله در بورس فلزات از طریق کارگزار.

ماده ۲: تقاضا

عبارت است از اعلام آمادگی برای خرید انواع قراردادهای و ابزارهای مالی قابل معامله در بورس فلزات از طریق کارگزار.

ماده ۳: قرارداد خرید

قراردادی است که در آن اتاق پایاپای، به نمایندگی فروشنده عمل می کند و مشتری خریدار آن است.

ماده ۴: قرارداد فروش

قراردادی است که در آن اتاق پایاپای به نمایندگی خریدار فلز عمل می کند و مشتری فروشنده آن است.

ماده ۵: خریدار

شخص حقیقی یا حقوقی است که کارگزار از طرف او به عنوان خریدار عمل می نماید.

ماده ۶: فروشنده

شخص حقیقی یا حقوقی است که کارگزار از طرف او به عنوان فروشنده عمل می نماید.

ماده ۷: کارگزار

شخصی است که مبادرت به داد و ستد انواع قراردادها و ابزارهای مالی قابل معامله در بورس فلزات می نماید. معاملات در بورس فلزات منحصرأ توسط کارگزاران بورس فلزات قابل انجام است.

ماده ۸: قرارداد اصلی بورس

قراردادی است که جزئیات آن با رعایت ضوابط و آیین نامه های بورس فلزات تنظیم شده و برای ثبت به اتاق پایاپای ارسال می شود.

ماده ۹: قرارداد تسویه شده

قراردادی است که بر اساس قرارداد اصلی تهیه و توسط اتاق پایاپای بورس فلزات تسویه شده است.

ماده ۱۰: قرارداد باز

قراردادی است که توسط اتاق پایاپای و بر اساس قرارداد اصلی تهیه شده و هنوز تسویه نشده است.

ماده ۱۱: ناظر معاملات

شخص حقیقی است که به نمایندگی از طرف دبیر کل بورس فلزات بر حسن جریان معاملات و انطباق آن با قوانین و مقررات مربوط نظارت خواهد داشت.

ماده ۱۲: قرارداد نقدی

قراردادی است که بهای فلز مورد معامله به صورت نقدی پرداخت می شود و تحویل بصورت فوری صورت میگیرد.

ماده ۱۳: قرارداد نسبه

قراردادی است که فلز بصورت فوری تحویل می شود و بهای آن در تاریخ سررسید پرداخت می گردد.

ماده ۱۴: قرارداد سلف

قراردادی است که برای خرید یا فروش یک فلز و تحویل در زمان مشخص در آینده و با قیمت معین منعقد می شود و تمام بهای آن، هنگام معامله پرداخت می گردد. این نوع قراردادها تا رسیدن موعد تحویل فلز، قابل معامله مجدد در بورس فلزات نمی باشند.

ماده ۱۵: قرارداد های مصالحه حقوق

۱-۱۵- قرارداد آتی:

قراردادی است که به عنوان شرط ضمن عقد لازم معامله نقد میتوان آورد و بموجب آن عرضه کننده فلز (فروشنده) هنگام معامله نقدی بمقدار وجه دریافتی، تعهد می کند که مقدار معینی از همان فلز با مشخصات منطبق براستاندارد بورس را در زمان معین و با قیمت مشخص به طرف قرارداد (خریدار) تحویل نماید و خریدار نیز تعهد خرید می دهد و هر طرفی که از انجام تعهد تخلف نماید مبلغ معینی به طرف دیگر بپردازد.

۲-۱۵- قرارداد اختیار خرید:

قراردادی است که به عنوان شرط ضمن عقد لازم معامله نقد می توان آورد و بموجب آن عرضه کننده فلز حق خرید مقدار معینی از فلز مورد معامله را با قیمت مشخص و زمان تحویل مشخص، به طرف قرارداد (خریدار فلز) مصالحه می نماید، بدون آنکه طرف دیگر (خریدار فلز) ملزم به خرید آن باشد.

۳-۱۵- قرارداد اختیار فروش:

قراردادی است که به عنوان شرط ضمن عقد لازم معامله نقد می توان آورد و بموجب آن خریدار فلز حق فروش مقدار معینی از فلز مورد معامله را با قیمت مشخص و زمان تحویل مشخص، به طرف دیگر قرارداد (فروشنده فلز) مصالحه می نماید، بدون آنکه طرف دیگر (خریدار فلز) ملزم به خرید آن باشد.

ماده ۱۶: سفارش با قیمت باز

سفارشی است که خریدار یا فروشنده تعیین قیمت معامله را به کارگزار خود واگذار می کند.

ماده ۱۷: سفارش با قیمت محدود

سفارشی است که خریدار یا فروشنده حداکثر یا حداقل قیمت معامله را مشخص می کند.

ماده ۱۸: سفارش با قیمت مقطوع

سفارشی است که خریدار یا فروشنده قیمت معینی را برای انجام معامله مشخص می کند.

ماده ۱۹: قیمت معامله

قیمتی است که با انطباق عرضه و تقاضا، معامله بر اساس آن صورت می گیرد.

ماده ۲۰: کمیته های فلزات

کمیته های خاصی می باشند که در بورس فلزات تشکیل شده، و قراردادهای و جزییات فلزاتی را که در بورس معامله می شوند، بررسی می نمایند و هر گونه پیشنهاد برای انجام تغییر در قراردادهای را برای تصویب در چارچوب مقررات مربوط به هیات مدیره بورس فلزات ارائه می کنند.

ماده ۲۱ : محموله

مقدار فلزی است که در قراردادهای بورس به عنوان واحد معامله تعیین می شود.

مقررات و دستورالعملهای عمومی

ماده ۲۲: زمان انجام معاملات

زمان انجام معاملات در بورس فلزات پنج روز در هفته به استثنای روزهای پنجشنبه و تعطیل می باشد و ساعات معاملات با تصویب هیات مدیره بورس تعیین می شود.

تبصره:

زمان داد و ستد هر فلز توسط هیات مدیره بورس مشخص می شود .

ماده ۲۳: نحوه انجام معاملات

معاملات در بورس فلزات در ساعات مشخصی که توسط هیات مدیره تعیین می شود، از طریق حراج حضوری و با استفاده از وسائل الکترونیکی انجام می گیرد. کارگزاران پیشنهاد خرید و فروش خود را با لحاظ سفارش خریدار و فروشنده، با ذکر حجم قرارداد، مطرح و ثبت می نمایند. پس از پایان حراج حضوری در سایر ساعات که

محدوده آن نیز توسط هیات مدیره مشخص می شود، کارگزاران می توانند معامله را بصورت الکترونیکی انجام دهند.

ماده ۲۴: ترتیب عرضه و تقاضا

در مواردیکه کارگزاری فلزی را برای فروش با قیمت مقطوع عرضه کند، خود وی نمی تواند قیمتی کمتر از قیمت مقطوع را برای خرید اعلام نماید. فلزی که به قیمت مقطوع برای فروش عرضه می شود به نخستین کارگزاری که آمادگی خود را برای خرید به قیمت مزبور اعلام کند، فروخته خواهد شد. در صورتی که قیمت های پیشنهاد شده، کمتر از قیمت مقطوع باشد معامله انجام نخواهد شد. در صورت آمادگی فروشنده به فروش به بالاترین قیمت پیشنهاد شده، کارگزار فروشنده پس از ابطال پیشنهاد اولیه، پیشنهاد جدیدی ارائه می دهد.

ماده ۲۵: تجدید عرضه و تقاضا

در صورتی که عرضه و تقاضای کارگزار فروشنده و کارگزار خریدار در قیمت های معین اعلام گردد و در هر مورد خریدار و یا فروشنده ای در این نرخ ها وجود نداشته باشد، عرضه و تقاضای مزبور، پس از پرداختن به معامله دیگر، به خودی خود منتفی می شود. در صورت تمایل کارگزار، عرضه و تقاضای معامله نشده در همان جلسه می تواند مجدداً اعلام شود.

ماده ۲۶ : نوسان قیمت

هیات مدیره بورس فلزات در مواردی که قیمت پیشنهادی فلز برای عرضه در هر جلسه نسبت به آخرین قیمت معامله شده روز قبل، بیش از درصد معینی که توسط این هیات تعیین می شود تغییر نماید، در صورتیکه تشخیص دهد دلایل موجهی برای این نوسان وجود ندارد، مجاز است از انجام معامله جلوگیری کند. هیات مدیره بورس میتواند اختیار خود را در این خصوص به دبیر کل تفویض نماید.

تبصره:

در صورتی که کارگزار ذی نفع نسبت به تصمیم جلوگیری از انجام معامله بر اساس این بند معترض باشد، باید اعتراض خود را کتباً، با ذکر دلیل، برای رسیدگی و تعیین تکلیف، به دبیر کل سازمان تسلیم نماید. رسیدگی به این اعتراض، در هیاتی متشکل از نماینده شورای بورس در هیات مدیره و دو نفر کارگزار بی طرف، به تعیین رئیس هیات مدیره بورس، ظرف ۴۸ ساعت به عمل می آید. نظر و تصمیم کتبی ناظر شورای بورس به اتفاق یکی از کارگزاران، قطعی و لازم الاجراست.

ماده ۲۷ : قیمت معامله

در صورتی که تعدادی از کارگزاران، در یک زمان، هر یک مقداری از فلز خاص را برای فروش به قیمت معین عرضه نمایند و تقاضای خرید به قیمتی کمتر از قیمت

پیشنهاد شده باشد، معامله فقط در مورد فلز کارگزار یا کارگزاری که آمادگی خود را برای فروش به قیمت مورد تقاضا اعلام کنند قطعیت می یابد.

ماده ۲۸ : حق تقدم

در صورتی که کارگزار فروشنده خود نیز داوطلب خرید باشد و قیمت پیشنهادی وی مساوی قیمت پیشنهادی کارگزاران دیگر باشد، حق تقدم همواره با کارگزاران دیگر است. در صورتی که کارگزار فروشنده در نرخ های جدید رقابت کرده و کارگزاران دیگر نیز در رقابت شرکت کنند، حق تقدم در قیمت های مساوی، همواره با کارگزاران دیگر است و از بین این کارگزاران نیز نخستین کارگزاری که اعلام خرید در قیمت مساوی را کرده است خریدار شناخته می شود.

ماده ۲۹ : تفکیک قرارداد

در صورتی که کارگزاری، فلزی را جهت فروش به تفکیک، عرضه کند و کارگزاران دیگر، خریدار قسمتی از آن باشند، کارگزار عرضه کننده، مکلف است پس از قطعی شدن معامله، قرارداد اصلی را تفکیک کرده و آن قسمت از قرارداد اصلی خود را که نسبت به آنها تعهد خرید شده است، قرارداد باز برای آن صادر کند. در صورتی که کارگزار بخواهد فلز خود را به طور یکجا به فروش برساند، باید در موقع عرضه این موضوع را مطرح کند.

ماده ۳۰: داوری در قطعیت معامله

در مواقعی که اعلام خرید کارگزار یا قطعیت معامله، مورد تردید باشد، نظر دبیرکل بورس فلزات یا نماینده وی در رفع تردید قطعی است و باید از آن پیروی شود.

ماده ۳۱: قطعیت معامله

در موارد زیر، معامله قطعی شناخته می شود:

(۱) در صورتی که عرضه فلز یا قرارداد با قیمت مقطوع صورت گیرد، نخستین

کارگزاری که آمادگی خود را برای خرید به قیمت مزبور اعلام کند، خریدار فلز یا قرارداد عرضه شده خواهد بود.

اگر چند کارگزار، خرید خود را همزمان اعلام کنند، فلز یا قرارداد عرضه شده، به نسبت تقاضا، به کارگزاری که همزمان اعلام خرید کرده اند فروخته می شود و اگر در تقدم یا تأخر اعلام خرید اختلاف باشد، باید از رای دبیرکل بورس فلزات یا نماینده وی به عنوان داور پیروی شود.

(۲) در صورتی که عرضه به قیمت رقابتی صورت گیرد، کارگزاری را که عرضه کننده به عنوان خریدار به بالاترین قیمت مخاطب قرار می دهد، خریدار شناخته می شود. اگر مورد ابهامی در این زمینه پیش آید، رأی دبیرکل بورس فلزات یا نماینده وی باید اجرا شود.

۳) اگر دبیرکل بورس فلزات یا نماینده وی تشخیص دهد که کارگزاری صراحتاً با انجام معامله ای موافقت کرده است، معامله مزبور قطعی به شمار می رود.

ماده ۳۲: تکمیل اسناد معامله

کارگزار فروشنده وظیفه دارد اسناد مربوط به معاملات را پس از انجام آن، بی درنگ تکمیل و امضا کند و برای امضا به کارگزار خریدار تسلیم نماید تا پس از تایید ناظر معاملات به اتاق پایاپای ارسال گردد.

ماده ۳۳: هزینه های انجام معاملات

هزینه های معاملات در بورس فلزات به قرار زیر است:

۱) کارمزد کارگزاری: میزان کارمزد دریافتی کارگزاران از هر طرف معامله باید به

شرح زیر باشد:

کارمزد کارگزاری مربوط به خرید و فروش فولاد برابر ۲ در هزار و آلومینیوم و

مس هر یک ۴ در هزار مبلغ معامله میباشد. حداکثر مبلغ کارمزد دریافتی برای هر مورد

معامله از هر طرف معامله ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ (یکصد میلیون) ریال می باشد.

۲) عوارض: به منظور انجام پروژه های گسترش بورس فلزات در هر معامله به

میزان ۲/۵ در هزار ارزش معامله شامل ۱/۲۵ در هزار از خریدار و ۱/۲۵ در هزار از

فروشنده علاوه بر کارمزد مندرج در این ماده دریافت شود.

تبصره:

اعطای هر گونه تخفیف یا دریافت کارمزد و عوارض بیشتر از میزان تعیین شده، ممنوع است.

قراردادهای نقدی، نسیه، سلف، آتی و اختیار خرید و فروش

ماده ۳۴: ضوابط قراردادهای نقدی

ضوابط مربوط به قرارداد های نقدی به شرح ذیل می باشد:

- ۱) قراردادهای نقدی بر اساس محموله استاندارد شده مورد معامله قرار می گیرند.
- ۲) برای هر قرارداد نقدی باید مبلغی بعنوان سپرده که توسط هیات مدیره بورس تعیین می شود از طریق کارگزار فروشنده نزد اتاق پایاپای تودیع شود که پس از تحویل فلز و تایید اتاق پایاپای مسترد خواهد شد.

ماده ۳۵: ضوابط قراردادهای نسیه

ضوابط مربوط به قرارداد های نسیه به شرح ذیل می باشد:

- ۱) قراردادهای نسیه بر اساس محموله استاندارد شده مورد معامله قرار می گیرند.
- ۲) برای هر قرارداد نسیه باید مبلغی بعنوان سپرده که توسط هیات مدیره بورس تعیین می شود، از طریق کارگزار خریدار نزد اتاق پایاپای تودیع شود که پس از پرداخت کامل مبلغ قرارداد و تایید اتاق پایاپای مسترد خواهد شد.

۳) حداکثر حجم ریالی قراردادهای نسبه که یک کارگزار می تواند در هر زمان در دست داشته باشد توسط هیات مدیره بورس تعیین می شود.

ماده ۳۶: ضوابط قراردادهای سلف

ضوابط مربوط به قراردادهای سلف به شرح ذیل می باشند:

۱) قراردادهای سلف بر اساس محموله استاندارد شده مورد معامله قرار می گیرند.
۲) برای هر قرارداد سلف مبلغی بعنوان سپرده که میزان آن توسط هیات مدیره بورس تعیین می شود، توسط فروشنده نزد اتاق پایاپای تودیع می شود که پس از تحویل فلز و تأیید اتاق پایاپای مسترد خواهد شد.

۳) حداکثر حجم ریالی قراردادهای سلف که یک کارگزار می تواند در هر زمان در دست داشته باشد توسط هیات مدیره بورس تعیین می شود.

۴) دامنه نوسانات قیمت در قراردادهای سلف در محدوده حداکثری که توسط هیات مدیره تعیین می شود نسبت به قیمت تابلو، شروع و در صورت عدم توازن بازار، دامنه نوسانات در جلسات معاملات بعدی افزایش می یابد.

۵) پرداخت بهای فلزی که بصورت سلف معامله می شود می تواند بصورت وجه نقدی و یا بصورت اوراق اعتباری باشد.

ماده ۳۷: ضوابط قراردادهای آتی

- ضوابط مربوط به قرارداد های آتی یا مصالحه حقوق به شرح ذیل می باشد:
- ۱) قراردادهای آتی فلزات تنها بر اساس محموله استاندارد شده توسط بورس فلزات، مورد معامله قرار می گیرد.
  - ۲) مشخصات تفصیلی و استاندارد فلزات توسط بورس تعیین می شود.
  - ۳) حداکثر حجم ریالی قراردادهای آتی که یک کارگزار می تواند در هر زمان در دست داشته باشد توسط هیات مدیره بورس تعیین می شود.
  - ۴) نوسانات قیمت در قراردادهای آتی با حداکثری که توسط هیات مدیره تعیین می شود نسبت به قیمت تابلو، شروع و در صورت عدم توازن بازار، دامنه نوسانات در جلسات معاملات بعدی افزایش می یابد.
  - ۵) در قراردادهای آتی طرفین می توانند حق خود را در قالب صلح به دیگری واگذار نمایند.
  - ۶) برای هر قرارداد آتی مبلغی بعنوان سپرده یا حاشیه ایمنی توسط خریدار و فروشنده نزد کارگزار و توسط کارگزار نزد اتاق پایاپای ودیعه می شود که در صورت تخلف هر یک از طرفین از شرط ضمن عقد، مورد استفاده قرار گیرد. این مبلغ معادل درصدی از کل بهای فلز مبادله شده است که توسط هیات مدیره بورس تعیین می شود. میزان سپرده با توجه به تراز مثبت یا منفی طرفین مبادله توسط اتاق پایاپای محاسبه شده و تسویه خواهد شد.

ماده ۳۸ : ضوابط قراردادهای اختیار معامله

ضوابط مربوط به قرارداد های اختیار خرید و اختیار فروش ، به شرح ذیل می باشد:

- (۱) قراردادهای اختیار خرید و اختیار فروش تنها بر اساس محموله استاندارد شده توسط بورس فلزات، مورد معامله قرار می گیرد.
- (۲) مشخصات تفصیلی و استاندارد فلزات توسط بورس تعیین می شود.
- (۳) حداکثر حجم ریالی قراردادهای اختیار خرید و اختیار فروش که هرکارگزار می تواند در هر زمان در دست داشته باشد توسط هیات مدیره بورس تعیین می شود.
- (۴) بهای قراردادهای اختیار خرید و اختیار فروش به صورت نقدی در زمان خرید یا فروش پرداخت می شود.

ماده ۳۹ : محتوی قراردادها

در کلیه قراردادها موارد زیر بایستی لحاظ گردد :

- (۱) مشخصات فلز و نوع قرارداد مورد معامله .
- (۲) مقدار فلز مورد معامله .
- (۳) واحد اندازه گیری فلز مورد معامله .
- زمان معامله (روز و ساعت) .
- استاندارد و ابعاد فلز .

تاریخ تحویل .

استاندارد تحویل و نوع بسته بندی .

انبار یا محل تحویل .

واحد پول.

ماده ۴۰ : سپرده گذاری

ضمانت و سپرده های لازم برای انجام و تسویه تعهدات طرفین در انواع قراردادهای

توسط اتاق پایاپای بورس فلزات اخذ خواهد شد. این ضمانت ها و سپرده ها در آئین

نامه اتاق پایاپای مشخص شده است.

۷- فرایند داد و ستد در بورس فلزات

ماده ۴۱ : مراحل انجام معامله

داد و ستد در بورس فلزات طی چهار مرحله به شرح زیر انجام می گیرد:

۱) در نخستین مرحله مشتری درخواست خرید یا فروش را به کارگزار یا نماینده

او ارایه می دهد، کارگزار نیز سفارش مشتری را در تالار معاملات منعکس می کند.

۲) در مرحله دوم، سفارش مشتری در تالار معاملات و به روش حراج حضوری اجرا می شود. پس از تکمیل این مرحله، ناظر معاملات دادوستد انجام شده را در شبکه رایانه ای بورس فلزات ثبت می نماید.

۳) پس از ثبت معامله، مرحله سوم داد و ستد آغاز می شود که طی آن، اتاق پایاپای پس از پردازش اطلاعات، گزارش نهایی که شامل وضعیت سپرده های مورد نیاز، تسویه روزانه و کارمزد و عوارض معاملات می باشد را تهیه نموده و به دفاتر کارگزاران ارسال می نماید.

۴) در مرحله چهارم، اتاق پایاپای حساب های خود را با تمامی کارگزاران تسویه می نماید و کارگزار نیز به نوبه خود حساب خود را با مشتری تسویه نموده و آگهی انجام معامله را برای مشتری ارسال می کند.

۸- تالار معاملات و نظارت

ماده ۴۲ : تالار معاملات

دادوستد قراردادهای بورس فلزات از سوی کارگزاران در تالار معاملات انجام می گیرد.

ماده ۴۳ : ناظر معاملات

تالار معاملات زیر نظر ناظر معاملات به نمایندگی از دبیرکل بورس فلزات اداره خواهد شد. ناظر معاملات دارای دو منشی می باشد.

ماده ۴۴ : عرضه

ناظر معاملات به هر کارگزار عرضه کننده فلز اجازه می دهد، قرارداد فلز خود را در تالار بورس عرضه کند، به نحوی که در تعامل با متقاضیان بتواند به مناسبترین قیمت آن را به فروش برساند.

ماده ۴۵ : قراردادهای اصلی و باز

سفارش هایی که در تالار معاملات عرضه می گردند به دو دسته ذیل تقسیم می شوند:

سفارش فروش فلزات مطابق با قرارداد اصلی.

سفارش فروش قراردادهای باز.

در تالار معاملات بورس فلزات، برای داد و ستد هر فلز دو زمان تعیین می گردد. در زمان اول درخواست فروش فلزاتی که هنوز برای آنها قرارداد باز صادر نشده است، مطرح خواهد شد. در این زمان کارگزاران مقدار عرضه و قیمت پیشنهادی خود را مطرح می کنند و داد و ستد قرارداد اصلی آغاز میشود. در پایان زمان اول قیمت نقد و آتی قراردادهای اصلی مشخص می شود.

در زمان دوم، قراردادهای باز به بازار عرضه می شوند. این قراردادها بر پایه قیمت های مشخص شده در پایان زمان اول معاملات، داد و ستد خواهند شد.

ماده ۴۶: ثبت سفارش

هر کارگزار فروشنده موظف است قبل از زمان کار تالار، فرم تکمیل شده درخواست فروش را به ناظر معاملات ارائه دهد. ناظر معاملات تمام درخواست های فروش را در فرمی که به همین منظور تهیه شده ثبت نموده و در زمان انجام دادوستد فلز به کارگزار اجازه می دهد عرضه خود را به اطلاع تمام کارگزاران برساند. کارگزاران خریدار نیز در زمان دادوستد فلز، تقاضای خود را اعلام می کنند و ناظر معاملات تقاضای آنها را به ترتیب در فرم یاد شده ثبت نموده تا در پایان زمان فعالیت تالار، تمام گواهی نامه های معاملات را با سفارشات ثبت شده مقایسه نماید.

صحت اطلاعات این گواهی نامه ها که از سوی کارگزاران تهیه شده توسط ناظر معاملات تایید و به کارگزاران تحویل می گردد تا مراحل پایایی قراردادها را انجام دهند.

ماده ۴۷: اعلام عرضه و تقاضا

ناظر معاملات اجازه می دهد کارگزار فروشنده مطابق با فرم درخواست فروش مشتری، قرارداد خود را با صدایی رسا برای تمام کارگزاران اعلام نماید. یکی از دو منشی ناظر معاملات عرضه قرارداد فلز مورد نظر را با فرم ثبت سفارشات که توسط ناظر تهیه شده مطابقت می دهد. پس از مشخص شدن عرضه کل بازار، کارگزاران خریدار میتوانند تقاضای خود را اعلام نمایند و منشی دوم ناظر معاملات تقاضای آنان را در فرم مخصوص، ثبت می نماید.

ماده ۴۸: گواهی انجام معامله

در پایان هر معامله گواهی انجام معامله که توسط کارگزاران خریدار و فروشنده، در دو نسخه تهیه شده است به تائید ناظر معاملات رسیده و در اختیار آنان قرار می گیرد.

ماده ۴۹ : معامله قراردادهای باز

هر کارگزار با توجه به قیمت تعیین شده در زمان اول، پس از آنکه فرم درخواست فروش را به ناظر معاملات ارائه نمود، عرضه قرارداد باز خود را برای تمام کارگزاران اعلام می نماید. پس از پایان هر معامله گواهی انجام معامله که توسط کارگزاران خریدار و فروشنده، در دو نسخه تهیه شده است به تائید ناظر معاملات رسیده و در اختیار آنان قرار می گیرد.

ماده ۵۰ : فرم های عملیاتی

تمام فرم های عملیاتی جهت اجرای این آیین نامه توسط کمیته های تخصصی بورس تهیه و به تصویب هیات مدیره خواهد رسید.

ماده ۵۱ : تصویب

این آیین نامه بر اساس بند (ج) ماده (۹۵) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و در اجرای بند (۲) قانون استفساریه ماده مذکور، مشتمل بر ۵۱ ماده و ۳ تبصره تهیه و در تاریخ ۸۲/۶/۳ به تصویب شورای بورس فلزات رسیده است.

۹- آیین نامه اجرائی شورای بورس فلزات

ماده ۱:

شورای بورس فلزات به دعوت رئیس شورا در مواقع ضروری تشکیل جلسه خواهد داد.

ماده ۲:

تا زمانی که رئیس هیات مدیره بورس فلزات تعیین نشده است، جلسه های شورای بورس فلزات، بدون حضور رئیس هیات مدیره تشکیل میشود.

ماده ۳:

جلسه های شورای بورس فلزات با حضور دست کم شش نفر از اعضاء رسمیت خواهد یافت و تصمیمات شورای بورس فلزات با اکثریت نسبی و حداقل پنج رأی موافق معتبر خواهد بود.

ماده ۴:

شورای بورس فلزات میتواند بر حسب ضرورت، یک نماینده ناظر برای نظارت در هیات مدیره بورس فلزات و هیات پذیرش بورس فلزات اعزام کند و یا برای هر یک از دو هیات مزبور، یک نماینده ناظر جداگانه تعیین کند.

ماده ۵:

نماینده ناظر شورای بورس فلزات، در صورتیکه به تصمیم های هیات مدیره بورس فلزات و هیات پذیرش بورس فلزات معترض باشد، باید ظرف مدت ده روز، اعتراضهای خود را بطور کتبی به شورای بورس فلزات گزارش دهد.

ماده ۶:

شورای بورس فلزات میتواند هرگونه توضیحی را که لازم بداند از هر یک از هیات های مدیره و پذیرش بخواهد. هیات های مزبور مکلفند توضیحات خواسته شده را در مدتی که از طرف شورا تعیین میشود، در اختیار شورای بورس فلزات قرار دهند.

ماده ۷:

دبیرخانه شورای بورس و هیات پذیرش اوراق بهادار وظایف دبیرخانه شورای بورس و هیات پذیرش بورس فلزات را بعهده خواهدداشت.

ماده ۸:

جریان امور مربوط به شورای بورس فلزات، به ترتیبی که شورا لازم بداند، به اطلاع عموم میرسد.

ماده ۹:

آئین نامه اجرائی شورای بورس فلزات در ۹ ماده در تاریخ / / ۱۳۸۲ به تصویب شورای بورس فلزات رسید.

۱- ۹ - آیین نامه شرایط نمایندگان کارگزاری

آئین نامه شرایط نمایندگان موسسات کارگزاری

این آیین نامه برای تعیین شرایط کسانی که می توانند در بورس اوراق بهادار و یا بورس فلزات، به نمایندگی از طرف موسسات کارگزاری، به انجام معامله بپردازند، تهیه شده، و در تاریخ ۸۱/۱۱/۲۱ در ۹ ماده به تصویب شورای بورس فلزات رسیده است.

ماده ۱: تعریف

"نماینده" فردی است که مجوز دارد از طریق کامپیوتر بورس به انجام معامله، به نمایندگی موسسه کارگزاری مربوطه، اقدام کند. نمایندگان به دو گروه ۱ و ۲ تقسیم میشوند.

ماده ۲: رتبه نمایندگان

نماینده رتبه ۱ ارشدتر از نماینده رتبه ۲ است، و شرایط حرفه ای و نظری بالاتری از
نماینده رتبه ۲ را دارا میباشد.

ماده ۳: شرایط رتبه ۲

نماینده رتبه ۲ دارای شرایط زیر است:

تابعیت ایران

نداشتن پیشینه محکومیت کیفری موثر

داشتن حسن شهرت

داشتن لااقل بیست و پنج سال سن

داشتن مدرک حداقل کارشناسی

گذراندن امتحان نظری و حرفه ای، بر طبق آئین نامه

ماده ۴: شرایط رتبه ۱

نماینده رتبه ۱، دارای شرایط زیر است:

حداقل ۲ سال از تاریخ احراز صلاحیت نماینده رتبه ۲ گذشته باشد

گذراندن امتحان نظری و حرفه ای بر طبق آئین نامه

ماده ۵: استخدام در موسسات کارگزاری

وظیفه استخدام در موسسه کارگزاری بر عهده خود فرد است، و صدور گواهی نمایندگی رتبه ۱ یا نمایندگی رتبه ۲ به معنای صدور مجوز موسسه کارگزاری نمی باشد.

ماده ۶: انجام معاملات

در موسسات کارگزاری، برای انجام معاملات، غیر از مدیرعامل، صرفاً افراد نماینده رتبه ۱ یا نماینده رتبه ۲ می توانند به انجام معاملات از طریق کامپیوتر بورس اقدام کنند. سایر کارکنان شرکت های کارگزاری، از نظر اهداف این آئین نامه، کارکنان اداری و پشتیبانی تلقی می شوند، و حق انجام مستقیم معامله، از طریق کامپیوتر بورس را نخواهند داشت.

ماده ۷: مهلت تطبیق

موسسات کارگزاری موجود تا پایان سال ۱۳۸۲ فرصت خواهند داشت که وضعیت نمایندگان خود را با شرایط این آئین نامه منطبق کنند.

ماده ۸: مدیرعامل موسسه

از آغاز سال ۱۳۸۵، تنها کسانی می توانند متقاضی مدیریت عامل موسسات کارگزاری شوند، که قبلاً "شرایط نماینده رتبه ۱ یا رتبه ۲ را احراز کرده باشند، و آزمون های مربوطه را گذرانده باشند.

ماده ۹: اجرای مقررات

اجرای مقررات این آئین نامه بعهده سازمان کارگزاران بورس فلزات است.

۹-۲ - آئین نامه اجرائی هیات پذیرش بورس فلزات

ماده ۱: هیات پذیرش

هیات پذیرش بورس فلزات تهران، هیاتی است که به منظور اخذ تصمیم نسبت به رد یا قبول انواع اسناد مالی مربوط به انواع فلزات قابل معامله در بورس فلزات و یا حذف آنها، تشکیل می شود.

ماده ۲: پذیرش فلزات

کلیه درخواستهای پذیرش انواع اسناد مالی مربوط به انواع محصولات فلزی با استانداردهای کمی و کیفی مشخص توسط هیات مدیره برای رسیدگی و اتخاذ تصمیم به هیات پذیرش بورس فلزات تسلیم میگردد. هیات پذیرش بورس فلزات موظف است طبق مقررات و مفاد این آئین نامه در کوتاه ترین مدت به آنها رسیدگی و تصمیم خود را دائر به رد یا قبول، اعلام کند، نسبت به حذف اسناد مالی مربوط به انواع محصولات فلزی از فهرست نرخها نیز به طریقه فوق اقدام خواهد شد.

ماده ۳: ریاست هیات پذیرش

جلسه های هیات پذیرش بورس فلزات تهران، به ریاست قائم مقام رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و در غیاب او، به ریاست رئیس هیات مدیره بورس فلزات تشکیل می گردد.

ماده ۴: دعوت به جلسه

جلسه هیات پذیرش بورس فلزات تهران، با نظر رئیس هیات پذیرش و در غیاب او با نظر رئیس هیات مدیره بورس فلزات به دعوت دبیر جلسه تشکیل می گردد. این دعوت با ذکر دستور جلسه، حداقل دو روز پیش از تاریخ تشکیل جلسه، به هریک از اعضای هیات و ناظر شورای بورس فلزات در هیات پذیرش، ابلاغ می شود.

ماده ۵: دبیر هیات پذیرش

هیات پذیرش، از میان اعضای خود یا دیگران، یک نفر را به سمت دبیر هیات پذیرش انتخاب می نماید، صورتجلسه های هر جلسه، توسط دبیر تنظیم می گردد و به امضای رئیس جلسه هیات پذیرش می رسد و در دفتر مخصوص ثبت می گردد.

ماده ۶: حد نصاب تعداد شرکت کنندگان

جلسه های هیات پذیرش بورس فلزات، با شرکت حداقل چهار نفر از اعضای این هیات رسمیت می یابد. اخذ تصمیمها با رای مخفی حداقل سه نفر از اعضای حاضر در جلسه رسمی، معتبر است. اعضای که نسبت به اسناد مالی مربوط به فلزاتی که تقاضای پذیرش آنها شده است، دارای منافعی می باشند، باید ذی نفع بودن خود را اعلام نمایند.

ماده ۷: تقاضای پذیرش

تقاضای پذیرش اسناد مالی مربوط به هر فلز، باید به معرفی یکی از کارگزاران بورس فلزات تهران، به هیات مدیره بورس فلزات تسلیم شود. تقاضای رسیده، پیوستها و اطلاعاتی که طبق مقررات هیات پذیرش تعیین شده است، توسط هیات مدیره بورس فلزات، برای رسیدگی و اتخاذ تصمیم، به هیات پذیرش تسلیم می گردد. هیات پذیرش، مکلف است در کوتاهترین مدت که در هر حال نباید از یک ماه بیشتر شود، تقاضای رسیده را رسیدگی کند و تصمیم خود را مبنی بر قبول یا رد آن، اعلام کند.

ماده ۸: جلسه رسیدگی

متقاضی و کارگزار معرف، عندالزوم از طرف رئیس هیات پذیرش دعوت می شوند تا در جلسه ای که برای رسیدگی به تقاضای پذیرش اسناد مالی فلزات مربوط به آنان

تشکیل شده است، حاضر شوند و توضیحات لازم را بدهند. عدم حضور متقاضی و کارگزار مانع از رسیدگی نیست.

ماده ۹: اعلام تصمیم

در صورت پذیرفته شدن اسناد مالی فلزات مربوطه، رئیس هیات پذیرش بی درنگ مراتب را به اطلاع ناظر شورای بورس فلزات، هیات مدیره بورس فلزات، کارگزار معرف و شخص متقاضی میرساند. همچنین در صورت رد اسناد مالی فلزات یاد شده یا حذف آنها از فهرست نرخها، رئیس هیات پذیرش موظف است طی گزارشات کتبی مراتب را با ذکر دلیل، ابتدا به کارگزار معرف و شخص متقاضی و سپس به ناظر شورای بورس فلزات و هیات مدیره بورس فلزات اعلام نماید.

ماده ۱۰: تقاضای تجدید نظر

تصمیمات هیات پذیرش تا ۱۰ (ده) روز از تاریخ اعلام به هیات مدیره بورس فلزات، قابل تجدید نظر در شورای بورس فلزات خواهد بود. اشخاص ذیل می توانند به تصمیم هیات پذیرش اعتراض و تقاضای تجدید نظر نمایند.

۱- ناظر شورای بورس فلزات.

۲- نماینده هیات مدیره بورس فلزات.

۳- اشخاصی که تقاضایشان رد شده و یا اسناد مالی مربوط به فلزات مربوط به آنان، از فهرست نرخها حذف گردیده است.

تبصره ۱:

تصمیمات هیات پذیرش، در مورد حذف اسناد مالی مربوط به یک فلز از فهرست نرخها، بلافاصله اجرا میشود و تقاضای تجدید نظر مانع اجرای آن نیست.

تبصره ۲:

در مورد قبول اسناد مالی مربوط به یک فلز جهت معامله در بورس، موضوع ماده (۹)، انجام هرگونه معامله به پس از انقضای ۱۰ (ده) روز مهلت اعتراض، مشروط بر اینکه اشخاص مذکور در ماده (۱۰) نسبت به قبول آنها اعتراض نکرده باشند موکول می شود.

ماده ۱۱: رسیدگی به اعتراض

شورای بورس فلزات حداکثر تا ۲۰ (بیست) روز پس از دریافت اعتراض، تقاضای تجدید نظر را رسیدگی و رأی خود را صادر مینماید. رأی شورای بورس فلزات قطعی است.

ماده ۱۲ : تقاضای مجدد

متقاضی نمی تواند پیش از انقضای ۶ (شش) ماه شمسی تمام، از تاریخ قطعی شدن رد تقاضای پذیرش یا حذف اسناد مالی مربوطه توسط شورای بورس فلزات، دوباره تقاضای پذیرش اسناد مالی را از هیات پذیرش نماید.

ماده ۱۳ : حق پذیرش

درج اسناد مالی مربوط به فلز پذیرفته شده در فهرست نرخها، موکول به پرداخت حق پذیرش است که هر متقاضی پس از اعلام پذیرفته شدن اسناد مالی فلز مورد درخواست خود و در صورت عدم اعتراض اشخاص مذکور در ماده (۱۰) باید ظرف ۱۴ (چهارده) روز کاری از تاریخ انقضای مهلت اعتراض، بطور کامل، پرداخت نماید. میزان حق پذیرش را شورای بورس فلزات تعیین می کند.

تبصره ۱ :

چگونگی استفاده از وجوه دریافتی هیات پذیرش، به موجب دستورالعمل جداگانه ای خواهد بود که به تصویب هیات مزبور می رسد.

ماده ۱۴ :

آئین نامه اجرائی هیات پذیرش بورس فلزات در ۱۴ ماده و ۳ تبصره در تاریخ / ۱۳۸۲ به تصویب شورای بورس فلزات رسید.

۳-۹- آیین نامه هیات داورى بورس فلزات تهران

ماده ۱: اعضاء اصلى

هيأت داوری بورس فلزات، از یک نفر نماینده قوه قضائیه که از بین روسای شعبه ها یا مستشاران دیوان عالی کشور انتخاب خواهد شد و یک نفر نماینده شورای بورس فلزات و یک نفر نماینده اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران، تشکیل می شود.

ماده ۲: اعضاء على البدل

رئیس قوه قضائیه، از بین قضات دیوان عالی کشور و شورای بورس فلزات، طبق بند ۳ ماده ۴ قانون تأسیس بورس و اتاق، هر یک علاوه بر نماینده اصلی خود، یک نفر را نیز به عنوان عضو علی البدل تعیین و معرفی می نمایند. عضو علی البدل، در صورت غیبت عضو اصلی مربوط، در هیات داوری بورس فلزات شرکت خواهد کرد.

ماده ۳: ریاست هیات

به موجب ماده ۱۷ قانون تأسیس بورس، ریاست هیات داوری بورس فلزات به عهده نماینده قوه قضائیه است و هیات داوری بورس فلزات می تواند از میان اعضای خود، یک نفر به عنوان نایب رئیس و یک نفر را به عنوان دبیر هیات، برای مدت یک سال، انتخاب نماید. انتخاب مجدد آنها برای سمت های مذکور، بلامانع است.

ماده ۴: اختلاف ناشی از معاملات

رسیدگی به هر گونه اختلاف بین کارگزاران و همچنین فروشندگان و خریداران با کارگزاران بورس فلزات، و بر عکس، که ناشی از معاملات بورس فلزات باشد، فقط در صلاحیت هیات داورى بورس فلزات است.

ماده ۵: درخواست رسیدگی

رسیدگی به اختلافهای ناشی از معامله های بورس فلزات، منوط به تقدیم درخواست کتبی است. مدعی باید موضوع اختلاف و خواسته خود را کتباً بیان کند و در قبال دریافت رسید کتبی، تسلیم دبیر خانه هیات داورى بورس فلزات نماید. در درخواست رسیدگی، باید نام و نام خانوادگی و نشانی متداعین نوشته شود.

ماده ۶: نحوه تشکیل هیات

دبیر هیات، با توجه به تعداد دعاوی ثبت شده و فوریت امر، بی درنگ، اعضای هیات داورى بورس فلزات را دعوت می کند.
هیات داورى، با توجه به تاریخ ثبت درخواستها، رسیدگی و انشاء رای می نماید.
در صورتی که به علت کمبود وقت، رسیدگی و اعلام رای در یک جلسه ممکن نباشد، هیات داورى باید حداکثر ظرف سه روز، انشاء رای نماید.

تبصره:

به منظور رسیدگی به درخواستها، هیات داوری بورس فلزات، دست کم یک بار در ماه در محل سازمان بورس فلزات تهران، تشکیل جلسه می دهد.

ماده ۷: رسمیت جلسات داوری

جلسه های هیات داوری بورس فلزات، با حضور نماینده قوه قضائیه و دست کم یک نفر دیگر از اعضاء رسمیت می یابد و تصمیمات هیات، با رأی موافق نماینده قوه قضائیه و دست کم یکی دیگر از اعضای هیات داوری بورس فلزات، معتبر است.

ماده ۸: آرای هیات

آرای هیات داوری بورس فلزات در برگهای مخصوصی تنظیم می گردد و به امضای اعضا می رسد. آرای صادره هیات، به دو طرف ابلاغ می شود و پس از ده روز از تاریخ ابلاغ، قابل اجراست.

ماده ۹: ابلاغ حکم

ابلاغ احکام صادره توسط هیات داوری بورس فلزات، طبق مقررات آئین دادرسی مدنی است.

ماده ۱۰: اجرای حکم

اجرای احکام هیات داوری بورس فلزات، به عهده اداره ها و دوائر اجرای ثبت می باشد. محکوم له باید رونوشت یا فتوکپی حکم صادره را به انضمام تقاضانامه اجرایی مندرج در آئین نامه اجرائی مفاد اسناد رسمی و لازم الاجرا، به دبیر خانه بورس فلزات تسلیم نماید که از طریق دبیرخانه مذکور در تهران و شهرستانها، برای اجرا، به دوائر اجرای ثبت ارسال گردد. اداره ها و دوائر اجرای ثبت، مکلفند وفق مفاد آئین نامه مذکور، مبادرت به صدور اجرائیه و اجرای حکم نمایند.

ماده ۱۱: دبیر خانه هیات

کارکنان و اعضای اداری دبیرخانه هیات داوری بورس فلزات توسط سازمان بورس فلزات انتخاب و در محل سازمان مذکور مستقر می گردند. دبیرخانه هیات داوری بورس فلزات، مکلف است درخواستهای رسیده را ثبت کند و پس از تشکیل پرونده، بی درنگ، به نظر دبیر هیات داوری بورس فلزات برساند، همچنین پس از رسیدگی و صدور رأی توسط هیات داوری بورس فلزات، دبیرخانه نسخه ای از رأی را در پرونده ذیربط بایگانی میکند و نسخه ای از آن را به محکوم له و محکوم علیه ابلاغ مینماید.

ماده ۱۲: حق حضور در جلسات

اعضای هیات داورى بورس فلزات، برای حضور در جلسه های هیات، حق حضور دریافت خواهند کرد که به پیشنهاد رئیس شورای بورس فلزات و تصویب شورای بورس فلزات، تعیین می گردد.

ماده ۱۳: تصویب

آیین نامه هیات داورى بورس فلزات، به موجب اجازه حاصل از بند (۱) ماده (۴) قانون تأسیس بورس اوراق بهادار تهران و در اجرای قانون استفساریه ماده (۹۵) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در ۱۳ ماده و یک تبصره در جلسه مورخ / / ۱۳۸۲ به تصویب شورای بورس فلزات رسید.

۱۰- یوست های قانون تاسیس

۱-۱۰- انواع تذکرات و مجازات های مربوط به کارگزاران بورس

ماده ۱.

انواع مجازات ها و جرایم موضوع این آیین نامه، به شرح زیر، طبقه بندی می شود:

الف) تذکر کتبی بدون درج در پرونده کارگزار.

ب) اخطار کتبی و درج آن در پرونده کارگزار.

ج) تعلیق برای مدت معین.

د) لغو پروانه کارگزاری.

ماده ۲.

هر یک از شکایت های اقامه شده، باید به صورت مکتوب به دبیرخانه هیأت مدیره

سازمان کارگزاران تسلیم گردد. دبیرکل، موظف است در اولین فرصت، موضوع شکایت

را به اطلاع هیأت مدیره سازمان کارگزاران برساند تا در مورد آن تصمیم بگیرند.

ماده ۳.

برای هر یک از شکایت های اقامه شده، باید پرونده جداگانه ای تشکیل گردد.

ماده ۴.

هیأت مدیره سازمان کارگزاران، موظف است پس از مطالعه پرونده شکایت و انجام بررسی های لازم، موارد اتهام را به طور کتبی به کارگزار ابلاغ کند، و از تاریخ ابلاغ، مهلتی، حداکثر ده روز، برای دریافت نظر کارگزار مورد شکایت، منظور نماید.

تبصره ۱ :

کارگزار مورد شکایت میتواند به منظور ارائه دلایل، مدارک و نظر خود، از هیأت مدیره سازمان کارگزاران تقاضای تمدید مهلت نماید. اتخاذ تصمیم در این مورد، با هیأت مدیره سازمان کارگزاران است. در هر حال، مهلت تمدید شده نباید از ده روز بیشتر شود. در صورت موافقت هیأت مدیره سازمان کارگزاران با تمدید مهلت، مراتب امر باید کتباً به کارگزار مورد شکایت ابلاغ گردد.

ماده ۵.

کارگزار میتواند پس از اطلاع از موارد اتهام، در مهلت مقرر از سوی هیأت مدیره سازمان کارگزاران، پاسخ کتبی، مدارک و مستندات لازم را به دبیرکل بورس تسلیم و رسید دریافت نماید. عدم دریافت دفاعیه کارگزار مورد شکایت در مهلت مقرر، موجب تأخیر در رسیدگی هیأت مدیره سازمان کارگزاران و صدور رأی نمی شود.

ماده ۶.

در مواردی که پرونده کارگزار در هیأت مدیره سازمان کارگزاران، تحت رسیدگی است و ضرورت اقتضا نماید که فعالیت‌های جاری وی تا زمان صدور رأی قطعی، متوقف گردد، به پیشنهاد دبیرکل بورس، جلسه هیأت مدیره سازمان کارگزاران، به صورت فوق‌العاده، برگزار می‌شود تا در مورد ادامه یا عدم ادامه فعالیت‌های جاری کارگزار تا زمان صدور رأی قطعی، تصمیم بگیرند.

ماده ۷.

هیأت مدیره سازمان کارگزاران میتواند برای ادای توضیحات، از کارگزار دعوت کند. عدم حضور کارگزار، مانع رسیدگی و اخذ تصمیمات هیأت مدیره سازمان کارگزاران نیست. کارگزار نیز میتواند برای ادای توضیحات، درخواست حضور در جلسه هیأت مدیره سازمان کارگزاران را بنماید. در این صورت، باید تقاضای خود را کتباً به دبیرکل بورس تسلیم نماید و هیأت مدیره سازمان کارگزاران مکلف است برای ادای توضیحات، از نامبرده دعوت کند.

ماده ۸.

هیأت مدیره سازمان کارگزاران، پس از رسیدگی به اسناد و مدارک موجود در پرونده و توجه کامل به مدافعات کارگزار، اقدام به صدور رأی مینماید. رأی هیأت مدیره

سازمان کارگزاران باید مستدل و مستند به موارد مندرج در این آیین نامه و دیگر مقررات مورد عمل، و در عین حال، مشتمل بر شرح تخلفات کارگزار و امضای همه اعضای هیأت مدیره سازمان کارگزاران حاضر در جلسه باشد.

تبصره ۱:

نظریه های مخالف عضو یا اعضای هیأت مدیره سازمان کارگزاران (اقلیت) باید به صورت کتبی زیر امضای عضو یا اعضای مخالف درج گردد.

تبصره ۲:

در مورد مجازات های تعلیق یا اخراج کارگزار، مراتب باید به اطلاع شورای بورس برسد.

ماده ۹.

آرای صادره از سوی هیأت مدیره سازمان کارگزاران، باید ظرف مدت یک روز کاری از تاریخ صدور آن، به کارگزار متخلف ابلاغ گردد. به استثنای موارد مندرج در ماده ۱۰ این آیین نامه، که رأی صادره قابل فرجام خواهی است، در موارد دیگر، رأی صادره هیأت مدیره سازمان کارگزاران، قطعی است. تبصره: در مورد مجازات های تعلیق و لغو پروانه کارگزاری، معاملات کارگزار بیدرنگ متوقف می گردد.

ماده ۱۰.

در موارد زیر آرای صادره از سوی هیأت مدیره سازمان کارگزاران، قابل فرجام‌خواهی است. در چنین مواردی، کارگزار متخلف می‌تواند مراتب اعتراض خود را به رأی صادره به صورت کتبی، همراه با مستندات لازم، ظرف مدت ده روز کاری از تاریخ ابلاغ

رأی به وی، برای رسیدگی و تجدیدنظر، به دبیرخانه شورای بورس تسلیم و رسید

دریافت نماید .

۱- تعلیق موقت .

۲- لغو پروانه کارگزاری .

۲-۱۰- تخلفات و مجازات‌ها

ماده ۱۱.

تخلفی که موجب تذکر کتبی بدون درج در پرونده کارگزار می‌گردد، عبارت است از عدم پذیرش یک تا سه نفر از اشخاص واجد صلاحیت به عنوان کارآموز کارگزاری طبق مقررات.

ماده ۱۲.

تخلفاتی که موجب اخطار کتبی و درج آن در پرونده کارگزار می‌گردد، عبارتند از:
الف) کارگزاری که برای انجام معاملات بورسی حساب جاری جداگانه‌ای در یکی از بانکها افتتاح کند و از طریق مقررات جاری بورس، تعهدات لازم را به سازمان کارگزاران ارائه ننماید.

ب) کارگزاری که ظرف مدت مقرر از تاریخ انجام معامله، تشریفات مربوط به اتاق پایاپای را انجام ندهد.

ج) کارگزاری که به عمد، سفارشهای خرید و فروش مشتریان را نپذیرد.

د) کارگزاری که به دستورهای اداری سازمان بورس توجه ننماید.

ه) کارگزاری که به عمد، اولویت انجام سفارشهای خرید و فروش مشتریان را به ترتیب تاریخ، رعایت نکند.

و) کارگزاری که دیون ناشی از معاملات خود را پس از سپری شدن مهلت مقرر، بیدرنگ پرداخت ننماید .

ماده ۱۳.

تخلفاتی که موجب محرومیت از انجام معاملات تا ۲۰ جلسه معاملاتی میگردند، عبارتند از:

الف) کارگزاری که مشارکت یا مدیریت خود را در مؤسسه‌ها یا شرکت‌های پذیرفته شده در بورس، بیدرنگ به اطلاع دبیرکل سازمان بورس نرساند .

ب) کارگزاری که به انجام تبلیغات حرفه‌ای برخلاف آیین‌نامه ذیربط، پردازد .

ج) کارگزاری که دفاتر و حساب معاملات خود را طبق دستورالعمل هیأت مدیره سازمان بورس نگهداری ننماید .

د) کارگزاری که گزارش حسابرسی عملکرد خود را حداکثر ظرف مدت چهار ماه از تاریخ پایان سال مالی، به دبیرکل بورس تسلیم نکند .

ه) کارگزاری که از تسویه اسنادی معاملات، امتناع نماید .

و) کارگزاری که برخلاف موارد مندرج در آیین‌نامه معاملات، به مشتریان تخفیف بدهد .

ماده ۱۴.

تخلفاتی که موجب محرومیت از انجام معاملات، از ۲۰ تا ۴۰ جلسه معاملاتی میشوند، عبارتند از

الف) کارگزاری که جز در موارد مشخص شده از طرف هیأت مدیره سازمان بورس، خود را به نام نماینده سازمان بورس معرفی نماید.

ب) کارگزاری که جز در موارد مشخص شده از طرف هیأت مدیره سازمان بورس، به نام سازمان بورس ایجاد تعهد نماید.

ج) مدیران عامل و رؤسای هیأت مدیره شرکت‌های کارگزاری که دارای صلاحیت اعطا شده از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران میباشند و نمایندگان رسمی و پذیرفته شده شرکت‌های کارگزاری که در امور مربوط به خرید و فروش کالا

فعالیت دارند، در صورتی که برای خود یا فرزندان صغیر خود، کالا خریداری و یا به فروش رسانند.

د) کارگزاری که وجوه نقد دریافتی از مشتریان خود را پس از انجام معامله و حداکثر ظرف یکروز، به حساب جاری مخصوص عملیات کارگزاری واریز ننماید.

ه) کارگزاری که مسئولیت کارگزاری، اعم از تشخیص مالکیت، احراز وکالت و اصالت قراردادهائی را که فروخته است، نپذیرد.

ماده ۱۵.

تخلفی که موجب محرومیت از انجام معاملات، حداکثر از ۴۰ تا ۶۰ جلسه معاملاتی می شود، عبارت است از کارگزاری که بر خلاف مقررات بندهای (۱) و (۳) ماده (۱۶) قانون تأسیس بورس اوراق بهادار، اقدام کند.

ماده ۱۶.

تخلفاتی که سبب لغو پروانه کارگزاری میشوند، عبارتند از:

الف) کارگزاری که بر خلاف مقررات بند (۲) ماده (۱۶) قانون تأسیس بورس اوراق بهادار، اقدام کند.

ب) کارگزاری که معامله کالاهای شرکت های پذیرفته شده در بورس فلزات را، خارج از سیستم مکانیزه یا جلسات رسمی معاملات و خارج از اطلاع و نظارت سازمان بورس، انجام دهد.

ج) کارگزاری که بر خلاف مواد (۲۷) و (۲۸) قانون تأسیس بورس اوراق بهادار، اوراق بهادار یا وجوهی را که برای انجام معامله به وی سپرده شده است، به نفع خود یا دیگران مورد استفاده قرار دهد یا حفظ اسرار دستوردهندگان را رعایت ننماید.

ماده ۱۷.

در هر سال، تکرار تخلفات از مواد ۱۱ تا ۱۵، در هر مورد، مجازات‌ها را یک درجه تشدید خواهد کرد. تکرار تخلفات موضوع ماده (۱۶) این آیین‌نامه، سبب لغو پروانه کارگزاری و سلب صلاحیت مدیرعامل شرکت کارگزاری می‌گردد.

ماده ۱۸.

در صورت ارتکاب به تخلفاتی که در این آیین‌نامه پیش‌بینی نشده است، هیأت مدیره سازمان کارگزاران، در مورد تعیین نوع تخلف و انطباق آن با یکی از مواد (۱۱) تا (۱۶) این آیین‌نامه، برای تصمیم‌گیری شورای بورس، اقدام خواهد کرد.

ماده ۱۹.

هرگونه تغییر در این آیین‌نامه، منوط به تصویب شورای بورس می‌باشد.
آیین‌نامه رسیدگی به تخلفات کارگزاری، در ۱۹ ماده و ۴ تبصره، به تصویب شورای بورس رسید.

۳-۱۰ - انواع تعاریف

ماده ۱:

تعاریف زیر، از لحاظ این قانون معتبر است.

(۱) بورس اوراق بهادار، بازار خاصی است که در آن داد و ستد اوراق بهادار،

توسط کارگزاران بورس، طبق این قانون، انجام میگیرد.

(۲) اوراق بهادار، عبارت است از سهام شرکتهای سهامی، واریزنامههای صادراتی

و اوراق مشارکت و اوراق قرضه صادر شده از طرف شرکتهای و شهرداریها و مؤسسات

وابسته به دولت و خزانه داری کل، که قابل معامله و نقل و انتقال باشد.

(۳) کارگزاران بورس، اشخاصی هستند که شغل آنها دادوستد اوراق بهادار است و

معاملات در بورس منحصراً توسط این اشخاص انجام میگیرد.

(۴) فهرست نرخها، سندی رسمی است که به منظور مشخص کردن اوراق معامله

شده و تعداد آنها و قیمتهایی که دادوستد این اوراق به آن قیمتها انجام یافته است، تنظیم

و اعلان می شود. به موجب بند (ب) تبصره ۸۵ قانون برنامه پنجساله دوم، مصوب

۱۳۷۳/۹/۲۰، و قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت، مصوب ۱۳۷۶/۶/۳۰.

ماده ۲.

ارکان بورس، عبارت است از: شورای بورس، هیأت پذیرش اوراق بهادار، سازمان

کارگزاران بورس، هیأت داورى بورس.

ماده ۳.

شورای بورس، از اعضای زیر تشکیل می شود:

- (۱) دادستان کل کشور یا معاون او.
- (۲) رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران یا قائم مقام او.
- (۳) معاون وزارت اقتصاد.
- (۴) خزانه دار کل.
- (۵) رئیس کانون بانکها یا نماینده او .
- (۶) رئیس اتاق صنایع و معادن ایران یا نماینده او.
- (۷) رئیس اتاق بازرگانی تهران یا نماینده او.
- (۸) رئیس هیأت مدیره بورس.
- (۹) سه نفر شخصیت مالی و اقتصادی، به پیشنهاد وزرای دارایی و اقتصاد، و تصویب هیأت وزیران، برای مدت سه سال، با امکان تجدید انتخاب آنان.
- (۱۰) ریاست شورای مزبور، به عهده رئیس کل بانک مرکزی ایران، و در غیاب او، به عهده قائم مقام بانک مرکزی خواهد بود. معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی کانون بانکها در سال ۱۳۵۸ منحل گردیده است. بندهای ۶ و ۷ ادغام گردیدند. وزارت اقتصاد و وزارت دارایی، ادغام گردیده اند.

ماده ۴.

وظایف شورای بورس، به قرار زیر است:

(۱) تصویب آیین‌نامه‌ها و مقررات لازم برای اجرای این قانون.

(۲) نظارت در اجرای این قانون و آیین‌نامه‌های مربوط و اعزام نماینده ناظر در

هیأت مدیره و هیأت پذیرش.

(۳) تعیین یک نماینده اصلی و یک نماینده علی‌البدل برای عضویت در هیأت

داوری.

(۴) تجدیدنظر نسبت به تصمیم‌های هیأت مدیره، طبق ماده ۱۰ و نسبت به

تصمیمات پذیرش اوراق بهادار، طبق ماده ۷ این قانون.

تبصره ۱:

نمایندگان شورای بورس، که برای مدت چهار سال انتخاب میشوند، برای اجرای قوانین و مقررات نظارت میکنند و میتوانند در جلسات هیأت مدیره بورس و در جلسات هیأت پذیرش اوراق بهادار حضور یابند و نظر مشورتی خود را اظهار کنند و نیز میتوانند نسبت به تصمیمات متخذه در هیأت‌های مزبور اعتراض کنند و اعتراضات خود را به شورای بورس تسلیم نمایند.

تبصره ۲:

شورای بورس، حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ اعتراض، به موضوع رسیدگی مینماید و در صورتی که تصمیمات متخذه از طرف هیأت مدیره یا هیأت پذیرش را مخالف قوانین و مقررات تشخیص دهد، نسبت به لغو آنها اقدام خواهد کرد.

ماده ۵.

هیأت پذیرش اوراق بهادار، هیأتی است که به منظور اخذ تصمیم نسبت به رد یا قبول اوراق بهادار در بورس یا حذف آنها، تشکیل می شود. این هیأت، از اشخاص زیر تشکیل می گردد:

- (۱) رئیس هیأت مدیره بورس یا قائم مقام او.
- (۲) قائم مقام رئیس کل بانک مرکزی ایران.
- (۳) یک نفر کارشناس به نمایندگی کانون بانکها.
- (۴) یک نفر کارشناس به نمایندگی اتاق بازرگانی تهران.
- (۵) یک نفر کارشناس به نمایندگی اتاق صنایع و معادن ایران.
- (۶) دو نفر حسابدار خبره به انتخاب شورای بورس عضویت اشخاص مذکور در بندهای (۳)، (۴) و (۵) مستلزم تأیید شورای بورس می باشد. ریاست هیأت پذیرش، با قائم مقام رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود. کانون بانکها، به موجب قانون سال ۱۳۵۸، مصوب شورای انقلاب، منحل گردید. بندهای ۴ و ۵ ادغام گردیده اند.

تبصره:

- مدت مأموریت اعضای هیأت پذیرش به استثنای اشخاص مذکور در بندهای (۱) و (۲) این ماده، سه سال است. ولی در پایان سال اول، دو نفر از اعضای مذکور در بندهای (۳)، (۴)، (۵) و (۶) به قید قرعه، و در پایان سال دوم، سه نفر دیگر از عضویت هیأت

خارج می‌شوند و جانشین آنان تعیین می‌گردد. تجدید مأموریت اعضای هیأت پذیرش بلامانع است، لیکن هیچ یک از اعضای هیأت پذیرش به استثنای اشخاص مذکور در بندهای (۱) و (۲) نمی‌تواند بیش از دو دوره متوالی عضویت هیأت پذیرش را داشته باشد.

ماده ۶.

کلیه درخواستهای پذیرش اوراق بهادار توسط، هیأت مدیره، برای رسیدگی و اتخاذ تصمیم، به هیأت پذیرش تسلیم میگردد و هیأت پذیرش مکلف است طبق مقررات آیین‌نامه مربوط، در کوتاهترین مدت به آنها رسیدگی و تصمیم خود را دائر به رد یا قبول، اعلام کند. نسبت به حذف اوراق بهادار از فهرست نرخها نیز به طریق فوق عمل خواهد شد.

ماده ۷.

تصمیمات هیأت پذیرش، تا ۱۰ روز از تاریخ اعلام به هیأت مدیره بورس، طبق آیین‌نامه، قابل تجدیدنظر در شورای بورس خواهد بود. اشخاص ذیل میتوانند نسبت به تصمیم هیأت پذیرش اعتراض و تقاضای تجدیدنظر نمایند:

(۱) ناظر شورای بورس.

(۲) نماینده هیأت مدیره بورس.

(۳) اشخاصی که تقاضایشان رد شده و یا اوراق بهادار مربوط به آنان، از فهرست نرخها حذف گردیده است. تصمیمات هیأت پذیرش، در مورد حذف اوراق بهادار از فهرست نرخها، بلافاصله اجرا می شود و تقاضای تجدیدنظر، مانع اجرای آن نیست.

ماده ۸

بورس به وسیله سازمان کارگزاران بورس اداره می شود. سازمان مزبور، دارای شخصیت حقوقی خواهد بود.

ماده ۹

سازمان کارگزاران بورس، به وسیله هیأت مدیرهای به نام هیأت مدیره بورس، اداره می شود که عده اعضای آن در آیین نامه اجرایی معین خواهد شد. اعضای مزبور، در موقع تأسیس بورس، از میان کارگزاران مندرج در ماده (۳۲) این قانون، و پس از آن، از میان کارگزارانی که حداقل مدت سه سال، بلاانقطاع، به کارگزاری اشتغال داشته اند، انتخاب خواهند شد.

ماده ۱۰

هیأت مدیره بورس، وظایف زیر را به عهده دارد: (۱) اداره امور بورس (۲) نمایندگی سازمان کارگزاران بورس در کلیه مراجع (۳) رسیدگی به درخواست متقاضیان کارگزاری و صدور اجازه و اعلام تمام کارگزاران شاغل (۴) تنظیم و اعلان فهرست نرخهای اوراق بهادار، بلافاصله پس از هر جلسه (۵) نظارت بر حسن انجام تعهدات کارگزاران بورس نسبت به یکدیگر و اشخاص ثالث. (۶) رفع اختلافهای حرفه ای

کارگزاران در بورس و رسیدگی و اتخاذ تصمیم نسبت به تخلفات آنان از مقررات بورس (۷) تأمین انتظامات بورس و اخذ تصمیم‌های انضباطی نسبت به کارگزاران و کارکنان بورس و سایر کسانی که در بورس رفت و آمد میکنند، طبق آیین‌نامه مربوط. تبصره: کارگزاران بورس و مأموران آنان که به تنبیهات تعلیق یا اخراج محکوم شده باشند و متقاضیان کارگزاری و اشخاصی که تقاضای رفت و آمد آنان به بورس به هر عنوان رد شده باشد، می‌توانند از شورای بورس تقاضای تجدیدنظر نمایند.

ماده ۱۱.

کارگزاران بورس، به دو دسته تقسیم می‌شوند: دسته اول: اشخاص حقیقی که طبق مقررات این قانون، به کارگزاری بورس پذیرفته می‌شوند. دسته دوم: مؤسسات مالی و اعتباری ایرانیانی که صلاحیتشان مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران قرار گرفته باشد. این مؤسسات، وظایفی را که از حیث کارگزاری به عهده خواهند داشت به وسیله نمایندگان خود انجام می‌دهند.

ماده ۱۲.

کارگزاران دسته اول و همچنین نمایندگان کارگزاران دسته دوم باید دارای شرایط زیر باشند: (۱) تابعیت ایران (۲) نداشتن پیشینه محکومیت کیفری مؤثر (۳) داشتن حسن شهرت (۴) داشتن لااقل بیست و پنج سال سن (۵) داشتن لااقل مدت سه سال سابقه کارآموزی نزد یک یا چند کارگزار (۶) گذراندن امتحان نظری و حرفه‌ای، بر طبق آیین‌نامه (۷) اجازه هیأت مدیره بورس نسبت به کارگزاران دسته دوم (مؤسسات مالی و

اعتباری)، فقط رعایت بندهای (۱) و (۷) این ماده، لازم است، ولی نمایندگان آنها باید دارای تمام شرایط یاد شده، باشند.

ماده ۱۳.

کارگزاران باید برای جبران خسارتی که ممکن است از عملیات آنان متوجه طرفین معامله شود، به یکی از طرق ذیل، تضمین کافی نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بسپارند: (الف) سپرده نقدی یا ضمانت بانکی بدون قید و شرط (ب) وثیقه غیرمنقول یا سهامی که مورد قبول شورای بورس باشد. میزان تضمینی که باید سپرده شود، بر حسب ضرورت، هر چند مدت یک بار، توسط شورای بورس تعیین خواهد شد. * * * طبق مصوبه شورای بورس، مورخ ۱۳۷۵/۴/۱۱: تا مبلغ ۵۰ میلیارد ریال معامله (خرید و فروش) معادل ۱/۱۰۰۰ حجم معامله و از مبلغ ۵۰ میلیارد ریال به بالا ۱/۵۰۰۰ حجم معامله‌های یک دوره یکساله و دست کم ۲۰ میلیون ریال از هر کارگزار تضمین دریافت می‌شود. (مأخذ محاسبه تجدید در حق‌التضمین، آمار معاملات سال قبل است).

ماده ۱۴.

هیچ کارگزاری نمی‌تواند به شغل کارگزاری بورس اشتغال ورزد مگر آنکه نامش در لوحه کارگزاران بورس درج شده باشد.

ماده ۱۵.

کارگزاران دسته اول نمی‌توانند به طور مستقیم یا غیرمستقیم، شغل دیگری غیر از کارگزاری بورس داشته باشند.

ماده ۱۶.

کارگزاران نمی‌توانند عملیات زیر را به نام خود یا اشخاص دیگر انجام دهند:

(۱) انتشار اوراق بهادار

(۲) قبول سپرده، مگر آنچه مربوط به اجرای حرفه ایشان باشد.

(۳) تنزیل اوراق تجاری از قبیل سفته و برات کارگزاران دسته دوم، فقط در حدود

مقررات قانون بانکی و پولی کشور و سایر قوانین مربوط، می‌توانند به عملیات مزبور

اشتغال ورزند.

ماده ۱۷.

هیأت داورى بورس، که به طور دایم تشکیل می‌گردد، به اختلافات بین کارگزاران

با یکدیگر و به اختلافات بین فروشندگان یا خریداران یا کارگزاران که از معاملات در

بورس ناشی گردد، رسیدگی می‌کند. این هیأت، از یک نفر نماینده وزارت دادگستری،

که از بین رؤسای شعب و یا مستشاران دیوان عالی کشور انتخاب خواهد شد و یک نفر

نماینده شورای بورس و یک نفر نماینده مشترک اتاق صنایع و معادن ایران و اتاق

بازرگانی تهران، تشکیل می‌شود. وزیر دادگستری، از بین قضات دیوان عالی کشور و

شورای بورس، طبق بند (۳) ماده (۴) و اتاق‌های مذکور مشترکاً هر یک، علاوه بر

نماینده اصلی خود، یک نفر را نیز به عنوان عضو علی‌البدل تعیین و معرفی می‌نمایند.

عضو علی‌البدل، در صورت غیبت عضو اصلی مربوط، در هیأت داورى بورس شرکت

خواهد کرد. ریاست هیأت داورى بورس، به عهده نماینده وزارت دادگستری است.

ماده ۱۸.

در هیأت داوری بورس، رسیدگی به اختلافات، تابع تشریفات مقرر در آیین‌نامه مربوط خواهد بود. هر یک از طرفین اختلاف میتوانند موضوع درخواست خود را به اطلاع هیأت داوری رسانده و تقاضای صدور رأی نمایند. هیأت داوری بورس باید فی‌المجلس به موضوع اختلاف رسیدگی و رأی خود را اعلام نماید. در صورتی که رسیدگی و اعلام رأی در همان جلسه ممکن نباشد، هیأت داوری باید حداکثر ظرف سه روز، رأی خود را صادر و اعلام کند. رأی این هیأت لازم الاجراست و اداره ثبت اسناد مکلف است که طبق مقررات راجع به اجرای اسناد رسمی، آن را اجرا کند.

ماده ۱۹.

در بورس، فقط اوراق بهاداری مورد معامله قرار می‌گیرد که از طرف مؤسسات ایرانی صادر گردیده و مورد قبول هیأت پذیرش واقع شده باشد. برای پذیرش اسناد خزانه و اوراق قرضه صادر شده از طرف دولت و درج آنها در فهرست نرخ‌ها، تقاضای وزیر دارایی کافی است.

ماده ۲۰.

معاملات بورس باید در جلسات رسمی بورس، که با حضور و تحت نظارت نماینده هیأت مدیره بورس تشکیل میگردد، طبق مقررات آیین‌نامه مربوط، انجام گیرد.

ماده ۲۱.

هر کارگزاری که معامله‌های بورس را خارج از جلسات رسمی انجام دهد، علاوه بر محرومیت از شغل کارگزاری، به دو تا شش ماه حبس تأدیبی و پرداخت جریمه نقدی، از پنجاه هزار ریال تا یک میلیون ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۲۲.

کارگزار بورس، مسئول تحویل اوراقی که فروخته است و پرداخت بهای اوراقی که خریده است، میباشد.

ماده ۲۳.

کارگزار، از لحاظ حقوقی، مسئول صحت آخرین امضای اوراق مورد معامله خود در بورس میباشد. در صورتی که عمل کارگزار، مشمول مقررات قانون مجازات عمومی یا سایر مقررات جزایی باشد، این ماده، رافع مسئولیت جزایی او نیست.

ماده ۲۴.

کارگزاران میتوانند منفرداً یا مشترکاً، به کارگزاری اشتغال ورزند. در صورتی که مشترکاً به کارگزاری مبادرت کنند، مسئولیت آنان تضامنی خواهد بود.

ماده ۲۵.

کارگزاران برای معاملاتی که به وسیله آنان در بورس انجام میگیرد، حق‌العملی طبق آیین‌نامه مربوطه دریافت خواهند داشت و به هیچ وجه نباید از مقررات آیین‌نامه مزبور تخلف کنند.

ماده ۲۶.

کارگزار باید کلیه معامله‌ها را در حدود شرایط و در تاریخی که دستور دهنده تعیین میکند، انجام دهد و انجام معامله و شرایط و تاریخ آن را در اسرع وقت به اطلاع دستور دهنده برساند. کارگزاری که عمده شرایط تعیین شده را رعایت نکند و یا انجام دستور مربوط به معامله را به تأخیر اندازد یا تاریخ و نوع معامله را به دستور دهنده اطلاع ندهد، به حبس تأدیبی از دو ماه تا یک سال و جبران خسارت محکوم خواهد شد.

ماده ۲۷.

هر کارگزاری که اوراق بهادار یا وجوهی را که برای انجام معامله به وی سپرده شده است، به نفع خود و یا دیگران مورد استفاده قرار دهد، عمل او خیانت در امانت محسوب می‌گردد.

ماده ۲۸.

کارگزاران، مکلف به حفظ اسرار دستور دهندگان می‌باشند و حق افشای دستورهای رسیده را ندارند. در صورت تخلف، به مجازات مقرر در ماده (۱۳۸) قانون مجازات عمومی محکوم خواهند گردید. قانون مجازات عمومی به قانون مجازات اسلامی تغییر نموده است.

ماده ۲۹.

کارگزاران مکلف می‌باشند که دفاتر و اسناد و مدارک مربوط به معاملات خود را به ترتیبی که در آیین‌نامه تعیین می‌شود، تنظیم و نگهداری نمایند و در صورت تخلف به

حبس تأدیبی از دو ماه تا یک سال و پرداخت جریمه نقدی از ده هزار ریال تا یکصد هزار ریال محکوم خواهند شد.

ماده ۳۰.

اوقات کار بورس، به موجب آیین‌نامه بورس تعیین خواهد شد، هیأت مدیره میتواند با موافقت شورای بورس، جلسات بورس را برای حداکثر پنج روز، متوقف سازد. شورای بورس میتواند پس از استعلام نظر هیأت مدیره، جلسات بورس را برای مدت حداکثر ۳۰ روز متوقف نماید.

ماده ۳۱.

آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون را وزارت‌های اقتصاد و دادگستری تهیه و به تصویب وزیران اقتصاد و دادگستری می‌رسانند. پس از تشکیل شورای بورس، هر گونه تغییر در آیین‌نامه‌ها یا تصویب آیین‌نامه‌های جدید، در صلاحیت شورای مزبور خواهد بود، که با تأیید اکثریت دو سوم اعضای شورا، قابل اجراست.

ماده ۳۲.

پس از اینکه صلاحیت حداقل یازده نفر از متقاضیان کارگزاری، به تصویب شورای بورس رسید، اشخاص مذکور، اساس‌نامه و آیین‌نامه داخلی بورس را تنظیم و برای تصویب به شورای بورس تسلیم خواهند کرد. شورای بورس، پس از تأیید و تصویب اساس‌نامه و آیین‌نامه داخلی بورس، اجازه تأسیس بورس را براساس این قانون و آیین‌نامه اجرایی مربوط صادر خواهد کرد. تبصره: شورای بورس میتواند اجرای بند (۷)

ماده (۱۲) را تا تعیین هیأت مدیره بورس و همچنین اجرای بند (۵) ماده مزبور را حداکثر تا سه سال از تاریخ تشکیل بورس و نیز اجرای مقررات ماده (۱۵) را برای مدت پنج سال از تاریخ تشکیل بورس، به تعویق اندازد.

ماده ۳۳.

استفاده از عبارت بورس اوراق بهادار، به طور مطلق یا همراه با کلمه‌ها یا اجزای دیگر، از طرف اشخاص حقیقی یا حقوقی، به عنوان نام تجاری، به هر صورت و کیفیت ممنوع است. اشخاصی که عبارت "بورس اوراق بهادار" را قبلاً به طور مطلق یا همراه با کلمات یا اجزای دیگر، به کار برده یا به ثبت رسانیده باشند، مکلفند حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون، عنوان مزبور را از نام مؤسسه حذف نمایند. متخلفین از مقررات این ماده به مجازات مقرر در بند (الف) ماده (۲۴۹) قانون مجازات عمومی محکوم خواهند شد. قانون مجازات عمومی به قانون مجازات اسلامی تغییر نموده است.

۱۱- روند قانونی تاسیس بورس فلزات

در آستانه تدوین برنامه پنجساله سوم، با عنایت به فراهم شدن زمینه های اصلاح ساختار اقتصادی کشور، این فکر بین کارشناسان مطرح و به بحث گذاشته شد که با عنایت به مزایایی که بر عرضه و معامله کالا در نظام بورس مترتب است، بورس کالا در کشور تاسیس شود. حاصل بحث های کارشناسی به آنجا منتهی شد که در بند (ج) ماده ۹۵ قانون برنامه سوم توسعه، به شورای بورس اجازه داده شد که جهت تاسیس بورس کالا در کشور با همکاری دستگاه های اجرایی ذیربط اقدام کند و در حقیقت مجوز قانونی برای تاسیس بورس کالا در کشور برای اولین بار به شورای بورس داده شد. همان طور که مطلع هستید، اجرای قانون برنامه پنجساله سوم، از سال ۱۳۷۹ آغاز و از همان سال لازم الاجرا شد. چند ماه پس از تصویب قانون برنامه پنجساله سوم، هنگام بحث درباره بودجه ساب ۱۳۷۹، در قانون بودجه این سال پیش بینی و تصویب شد که وزارت معادن و فلزات وقت نسبت به ایجاد بورس فلزات در کشور اقدام و کالاهای فلزی را در بورس عرضه کند. به این ترتیب دو تکلیف قانونی برای وزارت صنایع و معادن تصویب شد و این تکلیف در قانون بودجه سال ۱۳۸۰ هم تکرار شد؛ یکی تاسیس بورس فلزات و دوم عرضه فلزات در بورس پس از تاسیس بورس یک حکم قانونی است و نمی توان از آن اجتناب کرد. در قانون برنامه پنجساله سوم توسعه. به شورای بورس مجوز تاسیس بورس کالا داده شده بود و در قوانین بودجه سال های ۱۳۷۹ و ۱۳۸۰ به وزارت صنایع و معادن تکلیف شد که بورس فلزات را راه اندازی کند. از همین جا بین کارشناسان

بحث ایجاد شد که آن تجویز چه محملی دارد و این تکلیف چه محملی دارد؟ آیا شورای بورس باید برای راه اندازی بورس فلزات اقدام کند یا وزارت صنایع و معادن؟ خصوصاً این سؤال هم مطرح بود که آیا آنچه که در برنامه پنجساله سوم تجویز شده؛ کفایت تاسیس است یا اینکه می بایست حتماً بر اساس قانون خاصی - که باید به صورت لایحه به مجلس تقدیم شود - تاسیس بورس فلزات یا بورس کالا (به طور اعم) محمل قانونی خودش را پیدا کند؟

وزارت صنایع و معادن در اوایل سال ۱۳۷۹ برای بررسی این مسائل و اصولاً بررسی تطبیقی تاسیس بورس فلزات در مقایسه با سایر بورس های کالا که در کشورهای دیگر است؛ قرار دادی را با سازمان بورس اوراق بهادار تهران منعقد کردند و این سازمان کارشناسان خود را برای کمک به بررسی این موضوع و تدوین آیین نامه و مقررات لازم به کار گرفت. حاصل آن بررسی ها به این منتهی شد که بدون فراهم کردن یک محمل شفاف قانونی اقدام جدی در این زمینه میسر نیست.

در نتیجه موضوع به معاونت حقوقی ریاست جمهوری منعکس شد و بعد از بررسی هایی که در آنجا صورت گرفت. یک لایحه استفساریه به مجلس شورای اسلامی تقدیم شد. این لایحه باید مشخص می کرد که آیا برای تاسیس بورس فلزات نیاز به قانون خاصی است یا با عنایت به قوانین و مقررات جاری حاکم بر بورس اوراق بهادار، امکان تاسیس بورس فلزات وجود دارد؟ و اگر این امکان وجود دارد چه راهکاری برای تدوین آیین نامه ها و مقررات بورس فلزات در پیش گرفته شود؟

این لایحه در تاریخ ۱۳۷۹/۱۱/۱۶ به مجلس شورای اسلامی تقدیم شد و در نهایت متن قانون استفساریه در آذرماه ۱۳۸۰ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. بر اساس استفساریه و نظر مجلس شورای اسلامی، بورس فلزات باید در چارچوب قانون بورس اوراق بهادار تاسیس می شد، یعنی در حقیقت قانونگذار چارچوب قانونی کار را همان چارچوب قانون بورس اوراق بهادار تعریف کرد. نکته دیگری که در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید این بود که مقررات و ضوابط حاکم بر بورس کالا و از جمله بورس فلزات، همان مقررات و ضوابط مندرج در قانون بورس اوراق بهادار باشد و اختیاراتی که برای شورای بورس در قانون بورس اوراق بهادار لحاظ شده است، با تغییر عنوان به بورس کالا و یا فلزات، لحاظ شود و در ترکیب شورای بورس، هیات پذیرش و هیات داوری نیز نمایندگان دستگاه های ذی ربط حسب مورد با نظر شورای بورس عضویت پیدا کنند. یک نکته دیگر که در این استفساریه تصویب شد اینکه از تمام ابزارهایی که به عنوان ابزارهای مالی در بورس اوراق بهادار استفاده می شود در بورس فلزات هم استفاده شود. بنابراین با تصویب این قانون استفساریه، تکلیف تاسیس بورس فلزات مشخص شد و عملاً از آن تاریخ به بعد با حکم جناب آقای مهندس جهانگیری وزیر محترم صنایع و معادن، آقای مهندس صادقی به عنوان مشاور محترم وزیر و مجری طرح راه اندازی بورس فلزات منصوب و ستاد اجرایی راه اندازی این بورس در فروردین ماه سال ۱۳۸۱ تشکیل شد. بلافاصله با کلیه واحدها، تشکل ها و اتحادیه های صنفی که با تولید و توزیع

فلزات اعم از فولاد، مس و آلومینیوم در کشور فعال هستند ارتباط برقرار شد و از آنها دعوت شد که برای تدارک لازم جهت راه اندازی بورس فلزات، همکاری و همیاری لازم را به عمل آورند. از طرف دیگر از کارشناسان موجود در کشور به خصوص کارشناسان بورس اوراق بهادار دعوت و عملاً تدوین اسناد مورد نیاز در ستاد اجرایی آغاز شد که اولین و اساسی ترین آنها اساسنامه و آئین نامه های داخلی فعالیت بورس بود. البته در این مسیر همواره مشکل وجود داشت، چون اول باید کارگزاران موسس انتخاب می شدند تا اساسنامه موضوعیت پیدا می کرد و بعد به تصویب شورای بورس می رسید، از طرف دیگر تا زمانی که تشکل قانونی پیدا نمی شد امکان نداشت کارگزاران موسس را انتخاب شوند آقای دکتر نوربخش که در زمان حیات، ریاست شورای بورس را بر عهده داشت خیلی کمک کرد و راهگشا بود که این داستان مرغ و تخم مرغ از یک نقطه شکسته شود.

در هر صورت ستاد اجرایی همه اسناد را آماده کرد. اما اینکه چه کسانی کارگزار این بورس باشند، یک بحث طولانی را می طلبید و به بحث خیلی طولانی را هم در شورای بورس به خود اختصاص داد، چون از یک طرف می بایست کسانی که امروز دست اندرکار معاملات در بازار فلزات کشور هستند دخیل می شدند و یک بازار در کنار بورس فلزات به وجود نمی آمد و از طرف دیگر این فکر وجود داشت که کارگزاران فعلی بورس اوراق بهادار احتمالاً تخصص بیشتری در بازار سرمایه دارند و باید در این امر دخیل شوند. در نهایت به کلیه کسانی که بالقوه می توانستند کارگزار

بورس شوند اطلاع داده شد که خود را معرفی کنند تا در چارچوب یک آزمون حرفه ای تعدادی از آنها انتخاب شوند. در این فراخوان، حدود ۷۵ نفر متقاضی کارگزاری بورس شدند. آقای مهندس صادقی یک کمیته ای را تشکیل دادند و ۶۰ سؤال را در خصوص بازار فلزات و سرمایه طرح کردند. از میان متقاضیان تعداد ۵۶ نفر در آزمون شرکت کردند و شورای بورس مقرر کرد که یازده نفر به عنوان برترها انتخاب شوند لذا یازده نفر از نمرات بالاتری برخوردار بودند و در مصاحبه های شفاهی هم بهتر و حرفه ای تر تشخیص داده شدند، با تایید شورای بورس به عنوان موسسین سازمان کارگزاران بورس فلزات تهران انتخاب شدند سپس اساسنامه سازمان توسط کارگزاران موسس تهیه و به شورای بورس فلزات تقدیم و در این شورا تأیید و تصویب شد. در ادامه این مراحل، سازمان کارگزاران بورس فلزات تهران در ۱۳۸۲/۱/۲۸ به عنوان یک سازمان غیر دولتی و غیر انتفاعی در اداره ثبت شرکت ها به ثبت رسید. به موازات این اقدامات، تدارک امکانات فیزیکی مثل ساختمان صورت گرفت.

یکی از آیین نامه هایی که در شورای بورس باید تصویب می شد، آیین نامه معاملات، آیین نامه اجرایی شورای بورس فلزات، آیین نامه شرایط نمایندگان موسسات کارگزاری آیین نامه امتحان نظری و حرفه ای کارگزاران، آیین نامه اجرایی هیات پذیرش و هیات داوری بورس فلزات تهران بود که همگی با دقت نظر بسیار بالا و با یک وسواس شدیدی در شورای بورس فلزات بررسی و تصویب شد. برای تصویب این آیین نامه ها دکتر نور بخش چند جلسه شورا را به صورت مستمر تشکیل داد و

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

بعد از ایشان نیز آقای دکتر شیبانی برای تسریع در پیشبرد کار اصرار می ورزید و
تعصب داشتند که بورس فلزات تهران هر چه سریع تر راه اندازی شود.

۱۲- نتایج و اهداف آتی

در خیلی از کشورهای صنعتی بعد از یک مقطعی که در مراحل صنعتی شدن جدی تر وارد شدند، بورس های کالا و خصوصاً بورس فلزات، یکی از جایگاه های مهم بوده است و امروز هم در دنیا وقتی بحث قیمت فلزات می شود، LME به عنوان بورس فلزات لندن مهمترین شاخصی است که در واقع به عنوان قیمت هایی که در دنیا مورد نظر قرار گرفته اعلام می شود یا بورس هایی که بعد از آن در شانگهای، نیویورک و کشورهای دیگر که بعد از دوره ای راه افتاد و وارد این مساله شده اند. اما این که آینده فلزات در ایران چگونه است؟ و آیا ما می توانیم در منطقه برای سایر کشورها شاخص باشیم؟ به اعتقاد آقای مهندس جهانگیری وزیر صنایع و معادن^۱ صد در صد این شرایط برای ایران فراهم است. ایران از مزیت های جدی در توسعه فلزات برخوردار است. در مورد سه؛ چهار فلز پایه اصلی که مورد نظر است و در بورسها هم همین فلزات مورد معامله قرار می گیرد.

در دنیا سرانه مصرف فولاد بر اساس تولید فعلی حدود ۱۴۰ کیلوگرم است. در رینگ اول و دوم کشورهای اطراف ما سرانه مصرف حدود ۳۵ کیلوگرم است. معنای دیگر آن این است که این کشورها به سرعت به سمت بالا بردن در آمد پیش می روند. به طور طبیعی وقتی کشورها به سمت افزایش در آمد حرکت می کنند و توسعه صنعتی به موضوع مهمی برای آنها تبدیل می شود؛ مصرف فولاد در این کشورها تعیین کننده می شود. تعداد محدودی از کشورهای اطراف ما استعداد دارند که بتوانند توسعه

^۱ سخنرانی وزیر صنایع و معادن وقت آقای مهندس جهانگیری در مراسم افتتاح بورس فلزات ۲۵ شهریور سال ۱۳۸۲

فولاد داشته باشند؛ ما به دلایل متعدد منجمله ذخایر بسیار عظیم سنگ آهنی که در کشورمان وجود دارد و بخشی از آن تا به حال شناسایی شده است - چند میلیارد تن ذخایر شناسایی شده که به اعتقاد خیلی از کارشناسان زمین شناسی هنوز ذخایر بسیار زیاد سنگ آهن در کشور وجود دارد که شناسایی نشده است - همچنین منبع بسیار عظیم گاز که در کشور وجود دارد و در واقع مهمترین عامل توسعه فولاد در دنیا می تواند در آینده گاز باشد چون تولید فولاد به روش کوره بلند که الان در دنیا سهم عمده ای را به خود اختصاص داده بر اساس توافق هایی که در رابطه با مسائل زیست محیطی انجام گرفته به سرعت به سمت تعطیل شدن پیش می رود می توانیم در این زمینه پیشرو باشیم. البته اکنون به علت نیاز بازار این امکان وجود ندارد ولی به هر نسبتی که بتواند تولید فولاد به روش احیاء مستقیم یا مصرف گاز در دنیا شکل بگیرد. تولید فولاد به روش کوره بلند جمع خواهد شد. این از تصمیم های قطعی تولید کنندگان فولاد در دنیا می باشد.

در توافقی هم که با وزارت نفت انجام شده است بر اساس حجم عظیم سرمایه گذاری که در پارس جنوبی انجام گرفته، گازی که در سال های آینده تولید آن شروع می شود امکان صادرات آن به راحتی میسر نیست، نه اینکه این گاز بازار ندارد بلکه انتقال آن به شکل لوله از نظر اقتصادی بسیار گران تمام خواهد شد و توجیه اقتصادی ندارد.

امکان سرمایه گذاری گاز به روش LNG و روش های دیگر نیز سنگین و در عین حال امکان صدور آن بسیار محدود است. تنها راه کاری که می باشد این است که این حجم عظیم سرمایه گذاری را که در گاز انجام شده است، به فلزاتی که در واقع مصرف انرژی زیاد دارند و یکی از آنها فولاد است و بعضی از مواقع هم آلومینیوم که توضیح مختصری خواهم داد، اختصاص داده شود.

ما در شرایط فعلی خودمان را برای سرمایه گذاری بیش از ۳۰ میلیون تن فولاد در حاشیه خلیج فارس آماده کرده ایم. طرح های ما برای تا بیست میلیون تن آماده است و امیدواریم در همین برنامه پنج ساله سوم و حداکثر در سال های اول برنامه پنج ساله چهارم بتوانیم این طرح ها را به قرارداد برسانیم. بنظر می رسد بخش خصوصی قدرتمند وارد صنعت فولاد کشور شده است. بخش خصوصی با استفاده از حساب ذخیره ارزی تا دو میلیون تن تولید فولاد در کشور وارد فعالیت شده است. البته این که به اجرا برسد یا نرسد نمی دانم. البته یک میلیون تن ها و ۵۰۰ هزار تن ها در حال اجرا و بعضا در حال تولید هستند.

در زمینه تولید آلومینیوم نیز در منطقه، مهمترین شاخص آلومینیوم در واقع این است که به سمت کشورهای خلیج فارس حرکت می کند.

الان بحرین بیش از ۵۰۰ هزار تن تولید دارد، امارات بیش از ۵۰۰ هزار تن تولید دارد، ما باید بیش از اینها تولید داشته باشیم. در یک توافقی که با آلمان ها کرده ایم تا یک میلیون با آنها توافق شده که اجرا بکنیم. با ایتالیا توافق بزرگی در رابطه با آلومینیوم

انجام داده ایم. فکر می کنیم در حاشیه خلیج فارس خصوصاً در منطقه پارس جنوبی باید سرمایه گذاری بسیار سنگینی برای تولید بیش از ۱/۵ میلیون تن آلومینیوم انجام بگیرد. در همین سال های اخیر هم باید انجام بگیرد. به طور طبیعی ما باید پایگاه اصلی تولید آلومینیوم در منطقه و حتی در دنیا باشیم. البته از نظر مواد اولیه آلومینیوم، متأسفانه وضعیت مطلوبی در کشور وجود ندارد. چون عمده ترین ماده اولیه آلومینیوم، بوکسیت است که کشور ما از این نظر فقیر است و بوکسیتی که وجود دارد زیاد مرغوب نیست. ولی مواد دیگر آلومینیوم هست لذا ممکن است در سال های اخیر زیاد اقتصادی نباشد ولی حتما در آینده اقتصادی خواهد بود.

در زمینه مس بر اساس برخی از نظرات کارشناسان بیش از ۵ درصد ذخایر مس دنیا در ایران وجود دارد. بر اساس گزارش های دیگر ممکن است مقداری درصد آن پایین تر باشد. آن چه مهم است اینکه در پایان امسال طرح خاتون آباد، طرح مس میگون، طرح توسعه مس سرچشمه و در سال آینده طرح سنگون به بهره برداری می رسد و ظرفیت ۱۴۰ تا ۱۵۰ هزار تن مس کشور به ۳۰۰ هزار تن در همین برنامه پنج ساله سوم خواهد رسید. در واقع در منطقه خاورمیانه تنها و بزرگترین تولید کننده مس هستیم. با این استعدادهایی که وجود دارد، حتما باید در زمینه تولیدات فلزات در منطقه شاخص باشیم، دیگران بر اساس قیمت های ما و بر اساس عملکرد ما اعلام بکنند که فلزات در منطقه بر چه اساسی باید مورد معامله قرار بگیرد. یکی از مهمترین عواملی که توسعه آن می تواند این حرکت را تسریع کند و سامان دهد، این است که

مسئولینی که می خواهند توسعه را انجام بدهند، احساس کنند که سرنوشتشان به جهت بازار، به جهت قیمت گذاریها، آیا در اختیار دولت، اشخاص و افراد هست و یا نه در یک بازار مطمئن است که برای آنها قیمت گذاری می شود و می توانند آینده خودشان را فکر بکنند؟

تا زمانی که اشخاص تعیین کننده باشند. سرمایه گذاری شکل نخواهد گرفت دولت مجبور است سرمایه گذاری کند و سرمایه گذاری دولت هم اقتصادی نیست و به مصلحت کشور نیست. بورس فلزات مهمترین علامتی که به سرمایه گذاران داخلی و خارجی می دهد این خواهد بود که با اطمینان در ایران سرمایه گذاری بکنید و از خیلی از قید و بندهای اداری نجات پیدا خواهید کرد.

روش های رانت خواری، عدم شفافیت در معاملات و ده ها عامل ضد انگیزه دیگر با ایجاد بورس فلزات تبدیل به نقاط مثبت خواهد شد و تلاش خواهد شد که در واقع بورس فلزات به عنوان بخشی از بازار سرمایه که سیاست گذاری آن به طور طبیعی در وزارت اقتصاد و دارایی و بانک مرکزی و ما و وزارت بازرگانی به عنوان دو دستگاهی که در این زمینه مسئولیتهای مهمی بر دوش آنهاست، انشاء الله به نحو مطلوب در آینده اقتصادی کشور ماندگار شود و تصور بر این است که آیندگان از کسانی که امروز این قدم بزرگ را برای اقتصاد کشور برداشتند حتما به خوبی یاد خواهند کرد. مهم این است که طوری تدبیر باید کرد که این بورس بتواند نقش مطلوبی در اقتصاد کشور ایفا بکند.

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

البته به طور طبیعی ممکن است به دلیل اینکه این کار خیلی نو و جدید است در
اقتصاد ایران، در روزهای اول با مشکل و محدودیت هایی مواجه شود.

۱۳- ایجاد بورس فلزات تهران پاسخ مثبت به یک نگرانی جدی^۱

بدون تردید راه اندازی این بورس، یکی از مهمترین تحولات اقتصادی در سال های اخیر هست و دولت که از حیث بار ارزش، دولت اصطلاحات نام گرفته، یکی از مهمترین اصلاحاتی را که در ۶ سال اخیر انجام داده است، اصطلاحات ساختاری در عرصه اقتصاد هست و بدون شک یکی از مهمترین اصلاحاتی که شکل گرفته است، توجه به توسعه بازار سرمایه و بورس در کشور و ایجاد بورس فلزات به عنوان اولین بورس کالا در کشور است و این موفقیت را به تمام تولید کنندگان و همه دست اندر کاران در فعالیتهای اجرایی در کشور و همه افرادی که در عرصه تجارت این محصولات مهم نقش دارند، تبریک و تهنیت باید گفته شود.

همان طور که به درستی بیان شد تشکیل این بورس پاسخ به یک نگرانی جدی فعالان در این عرصه مهم اعم از تولید کنندگان مصرف کنندگان، وارد کنندگان و صادر کنندگان محصول، در خصوص ناپایداری قیمت ها و عدم شفافیت در بازار ارائه محصولات و زیانهای فراوانی بود که در سال های گذشته از طریق ایجاد انحصارات، غیر شفاف بودن بازار و انجام فعالیتهای زیر زمینی در اقتصاد کشور وارد شده بود و با فشارهای زیادی مواجه بودند. امروز به این نگرانی پاسخ مثبت داده شد. واقعاً امروز امکان معاملات آنی و آتی در این تالار فراهم شده است و می شود به آینده تولید و همچنین تجارت محصولات فلزی در کشور امید بست.

^۱ سخنرانی مهندس شریعتمداری وزیر بازرگانی وقت در مراسم افتتاحیه بورس فلزات تهران ۲۵ شهریور ۱۳۸۲

اگر فرض کنیم سه هدف اصلی را بنیان گذاران این تلاش نو در کشور ما تعقیب می کردند، یکی از مهمترین آنها اصطلاحات ساختاری بود یعنی باز کردن گلوگاهی که در نحوه عرضه محصول در بازار در گذشته به عنوان یک مشکل وجود داشت اصل کار یعنی تولید، کار بسیار ارزشمندی است ولی اگر در کنار آن فعالیت های جانبی آن شکل نگیرد که توسعه یافتگی بازار یکی از مهمترین آنها است، قطعاً تولید به تنهایی محکوم به شکست و نابودی است.

قطعاً در همه ادوار گذشته بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و قبل از آن، حتی می شود گفت که فعالیت های دولت در این ۶ سال در این عرصه یعنی ایجاد تسهیلات در امر تجارت چه در عرصه واردات و چه در عرصه صادرات بی نظیر بوده است.

البته یکی از مشکلات اساسی که در نظام تجاری خودمان داریم، کاستی های بازار سنتی موجود است. حرکت به سمت حل این مشکلات و کاستی ها، قدم بسیار اساسی و مهمی است که امروز یکی از آنها برداشته می شود.

علاوه بر ضرورت های داخلی تاسیس این نهاد مهم و یک موسسه غیر انتفاعی در کشور ما، یکی دیگر از ضرورت های آن حرکت به سمت نظام تجارت بین الملل است. هر روز که می گذرد این نیاز بیشتر احساس می شود که ما در کشور خودمان نه تنها با هدف تامین نیاز داخلی و بلکه با هدف بالاتر بردن سهم نظام جمهوری اسلامی در نظام تجارت بین الملل باید تلاش کنیم و اگر در گذشته تصور می کردیم که ما بایستی تلاشمان را فقط به تامین نیازهای داخلی محدود کنیم برای اینکه فکر

می کردیم انزوا در یک گوشه از کشور موجب رشد و تعالی می شود ولی امروز فکر می کنیم که اگر انقلاب اسلامی ایران با یک هدف موثر در دنیا، ندای آزادی و استقلال سرداده است، در عرصه فعالیت های فرهنگی خود پیروز نخواهد شد مگر با تکیه بر توانمندیهای اقتصادی و این مهم به دست نخواهد آمد مگر با نگاه به بازارهای بیرون نه فقط درون و لذا یکی از اهداف دیگری که از تاسیس چنین مجموعه ارزشمندی تعقیب می شود، حرکت به سمت نظام تجارت بین الملل و توجه به این نیاز در سطح جامعه امروز است و یک ضرورت ایجاب می کند برای اینکه ایران بتواند در عرصه بازار این محصولات عرض اندام کند، با پتانسیل و تواناییهایی که امروز دارد، ایجاد چنین مرکز مناسبی برای تسهیل تجاری در امر محصولات فلزی است. یکی از دیگر نگرانیهایی که هم صادر کنندگان و هم وارد کنندگان و هم تولید کنندگان و هم مصرف کنندگان از آن رنج می بردند خطرات و ریسکهایی بود که در معاملات با آن مواجه بودند.

یکی دیگر از نیازهای اساسی که در بورس فلزات پاسخ گفته می شود، اطلاعات دقیق و فنی است در مورد محصول به همه مصرف کنندگان این محصول و تولید کنندگان محصول و همه کسانی که علاقه مند هستند در بازار ایران سرمایه گذاری کنند. عدم شفافیت در عرصه قیمت و مسائل فنی چیزی است که از آن رنج می بردیم. در کشور ما حتی این جرات پیدا شد که بگویند فولادی که در کشور تولید می شود استاندارد نیست و یکی نگرانی زاید الوصفی را در جامعه ایجاد کنند و یا به صراحت بگویند

فولادی که وارد می شود استاندارد نیست. اینها ضربات مهلکی است بر بازار این محصول، بایستی به این نیاز پاسخ داده می شد. خوب این اطمینان را می شود امروز داد که با تاسیس این مرکز همه معاملاتی که انجام می شود بر اساس ضوابط فنی و استانداردها است و لذا این نیاز اساسی که قبلاً درباره اطلاعات دقیق و فنی در زمینه استاندارد بودن محصول مورد توجه همه فعالان اقتصادی در این عرصه بود، امروز پاسخ گفته می شود. ثبات قیمت ها، قابل پیش بینی بودن قیمت ها در آینده و ایجاد جرات برای خرید های آتی از نوع خریدهای سلف و غیره نیز از مواهبی است که از امروز مجموعه ما می تواند برخوردار باشد.

در ادامه راه به سه ضرورت باید توجه شود؛ اول اینکه حتماً بورس کالا می خواهیم و در قانون برنامه سوم به شورای بورس مجوز داده شد که نسبت به این امر اقدام کند. در قانون بودجه هم به وزارت صنایع و معادن و وزارت جهاد کشاورزی تکلیف کردیم که برای راه اندازی بورس فلزات و کالای کشاورزی اقدام کنند. ولی همه می دانیم که قانون حاکم بر بازار سرمایه کشور ما قانون کاملی نیست و باید این قانون متحول شود و این توانایی را پیدا کند که نهادهای نوپایی نظیر بورس کالا در دل آن شکل گیرد و با استقلال کامل بتوانند به هدفشان که برداشتن انحصارات است ادامه دهند و رقابت را توسعه بدهند. لذا یکی از اهدافی که دولت جناب آقای خاتمی تعقیب کرد اصلاح قانون حاکم بر بازار بورس است که انشاء الله به زودی در دولت تصویب و تقدیم مجلس شورای اسلامی می شود و به عنوان ضرورت دوم؛ در مورد

نقش دولت است. در هیچ کجا نمی بینیم که بازار بورس ارتباط مستقیم با دولت داشته باشد. ما نیز در دولت سعی کرده ایم که زمینه های این کار را در کشور فراهم کنیم البته حتماً باید ضوابط و مقرراتی را که ضد هر گونه انحصار است بر فعالیت های این بازار حاکم کنیم و عدم مداخله دولت در این بازار ضروری است. چه در عرصه سیاست های پولی و مالی حاکم بر این بازار و چه در عرصه سیاست های تجاری به هر صورت این بازار حیات خودش را در این می بیند که با نظام تعرفه موثر مورد حمایت قرار گیرد و تجهیز منابع شود برای انجام معاملات در این عرصه و طبیعی است که اگر سیاست های پولی و مالی و تجاری دولت حامی بورس نباشد نمی تواند در آینده به فعالیت خود ادامه دهد لذا نقش دولت را به هدایت و حمایت از این بورس باید بسنده کرد و تلاش شود با قواعد ضد انحصار بازار در شرایط رقابت کار کند.

ضرورت سوم، استفاده از نظام تجارت الکترونیک در ادامه راه است. اگر ما اهداف برقراری تجارت الکترونیکی را در کشور مرور کنیم می بینیم که با اهداف ایجاد بازاری نظیر بورس فلزات بسیار همپوشانی دارد، هر دو اهداف بلند مدتی نظیر تسهیل تجاری، کاهش هزینه مبادله، سرعت در انجام مبادله و شفافیت در عرصه مبادله را تعقیب می کنند.

۱۳- خلاصه

بورس فلزات نهادی است که باعث بوجود آمدن معاملات شفاف و عادلانه در زمینه فلزات تولیدی در کشور و حتی وارداتی می شود. این بورس توانایی های بسیار بالایی دارد در صورتی که از حمایت های سازمان های تولید کننده و توزیع کننده برخوردار شود. بنظر من در صورتی که کسی تمایل به مطالعه در این زمینه دارد بهتر است در زمینه های زیر فعالیت نماید؛

تأثیر متقابل بورس فلزات تهران و داد و ستد در بازار آهن تهران

مشکلات بوجود آمده میان بورس فلزات و اتحادیه آهن فروشان و دلایل آن.

البته در این میان نباید از کمبود مطالب در این زمینه و همکاری نکردن مسئولان غافل شد.

۱۴- مراجع

۱- سایت رسمی بورس فلزات تهران www.tme.ir

۲- تدلاف تن، قراردادهای آتی، شرکت کارگزاری بانک صنعت و معدن ۱۳۸۳

۳- ویژه نامه افتتاح رسمی بورس فلزات تهران

۴- مجید اسماعیل پور، راهنمای سرمایه‌گذاری در بورس، شرکت چاپ و نشر بازرگانی

۱۳۷۷

۵- غلامحسین دوانی، سهام نحوه قیمت گذاری سهام، نشر نخستین ۱۳۸۱

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoocn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۵۱۱ تماس حاصل نمایید

Filename: Document1
Directory:
Template: C:\Documents and Settings\hadi tahaghoghi\Application
Data\Microsoft\Templates\Normal.dotm
Title: مقدمه
Subject:
Author: hooman
Keywords:
Comments:
Creation Date: 4/15/2012 11:30:00 AM
Change Number: 1
Last Saved On:
Last Saved By: hadi tahaghoghi
Total Editing Time: 0 Minutes
Last Printed On: 4/15/2012 11:30:00 AM
As of Last Complete Printing
Number of Pages: 116
Number of Words: 14,821 (approx.)
Number of Characters: 84,482 (approx.)